

3 vek

Ročník XXIV. ► September 2019 ► www.jds.sk

...bicykle sú pre nás „druhými nohami“...

Foto: Eva Kollárová

OBSAH

NA AKTUÁLNU TÉMU

Z NAŠICH KRAJOV

Z ČINNOSTI JDS

LITERÁRNA PRÍLOHA

RADÍME VÁM

KRÍŽOVKA

Naším čitateľom do pozornosti

Radi vítame aj uverejňujeme Vaše príspevky. Z technických dôvodov Vás žiadame o ich elektronickú formu. Prijímame ich na adresu: redakcia3vek@gmail.com, resp. lipianskyvl@gmail.com. Ďakujeme.

► redakcia

Vážené členky a členovia JDS, priatelia!

O našom seniorskom lete v JDS sa vonkoncom nedá hovoriť ako o „uhorkovej sezóne“. Veď v kalendári podujatí mnohých našich organizácií boli zapísané termíny športových hier, rôznych výletov aj liečebno-rehabilitačných pobytov v kúpeľoch, družobných návštev aj zájazdov k moru či do hôr, účasť našich súborov na rozmanitých kultúrnych slávnostiach. Čo všetko sa podarilo uskutočniť a nazbierať bohaté zážitky!

A popritom ste iste mnohí stihli aj príjemné rodinné, ani sa nedá povedať, povinnosti. Čas prežívaný s vnúčatami, v kruhu rodiny, to sú chvíle plné pozitívnej energie.

V polovici augusta zvykneme organizovať jedno z našich najväčších celoslovenských stretnutí – športové hry. Nedávno sme sa na nich stretli v Liptovskom Mikuláši. Napriek nepriazni počasia to bolo zápolenie v plnom nasadení – s výbornými športovými výkonmi.

V septembri a októbri nás čakajú ďalšie tradičné celoslovenské podujatia – vo Zvolene, Trenčíne a Topoľčiankach. Aj keď je každé z nich zamerané na iný druh záujmovej činnosti, vždy je to výborná príležitosť na vzájomnú výmenu skúseností a spoločné rozhovory o témach, ktoré sa nám javia ako najakútnejšie.

O nich vedíme dôležité rokovania predovšetkým s predstaviteľmi štátnej správy i na úrovni miestnych a regionálnych samospráv. V súčasnosti považujeme za prvoradé požiadavky skvalitnenia dostupnosti odbornej lekárskej a liečebnej starostlivosti, v sociálnej oblasti rozšírenie foriem aj finančného krytia opatrovateľských služieb a priznanie 13. dôchodku celej seniorskej societe.

Je veľa problémov, ktoré nás, seniorov zaujímajú, bytostne sa nás dotýkajú, ovplyvňujú náš život. Nestačí o nich hovoriť len medzi sebou. Treba hľadať a neustále otvárať cesty a spôsoby na zmysluplný dialóg s generáciou našich detí i vnúčat – nielen v súkromí, hlavne vo verejno-spoločenskom priestore. Je to naša výsada i povinnosť.

Priatelia, som Vám vďačný za množstvo podnetov, ktoré do nášho ústredia adresujete prostredníctvom predsedov KO JDS. Nenechávame si ich pre seba. Postupujeme ich ďalej k samosprávnym i ústredným štátnym orgánom. Poukazujeme na problémy, navrhujeme možné postupy. Spoločne sme dostatočne nástojčivým hlasom, ktorý sa už veľakrát stretol s rešpektom a podnietil riešenia. Budeme sa usilovať, aby to tak bolo i naďalej.

Ján Lipiansky, predseda JDS

Vydáva: Ústredie Jednoty dôchodcov na Slovensku.

Redakčná rada: Ján Lipiansky – predseda. **Členovia:** Dobroslava Luknárová, Augustín Ukropec, Valéria Pokorná, Alojz Luknár

Grafická úprava, redakčné a technické spracovanie: Ultra Print Digital, s.r.o. **Tlač:** Ultra Print, s.r.o., Bratislava **Rozširuje:** JDS poštou a vlastnou distribúciou. **Nepredajné.** EV 644/08 ISSN 1336-0833. **Periodicita vydávania:** 6x ročne. **Sídlo vydavateľa:** Vajnorská 1, 831 04 Bratislava. **IČO vydavateľa:** 00897019. Číslo 3/2019

Milé čitateľky, čitatelia,

► k mnohým pozdravom, ktoré ste počas leta dostali, pripájame aj náš, redakčný. Bude mať predovšetkým športovú a turistickú náplň, lebo leto je už také – podnecuje nás k väčšej aktivite, láka do prírody aj na rôzne známe i celkom neznáme miesta.

► Okrem poznávania a fyzickej aktivity pripája sa k nim príjemný pocit družnosti a porozumenia. Potom sa človeku aj krok zdá byť ľahší, aj vzdialenosti kratšie, aj obdiv k nejakému miestu farebnejší. Píšete o takýchto pocitoch a poznatkoch vo svojich príspevkoch. Ďakujeme za ne.

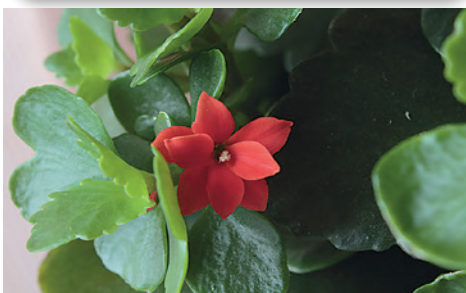
Milí starí rodičia,

► iste patrili k Vášmu letu aj rôzne pekné rodinné chvíľky. Veď množstvo vnúčat malo dlhé letné prázdniny, a teda čas pre svojich starkých. Veru niet priamočiarejšieho kontaktu ako je práve tento. Pre starkých návrat k detským spomienkam a pre vnúčatá prežívanie mnohých jedinečných dobrodružstiev, poznávanie aj kolotoč hier a fantázie.

► Leto pomaly končí, jeseň bude mať svoje „lodenie“. My však ostaňme na stránkach nášho časopisu ešte stále v letných tónoch, aktivitách, pohľadoch, pozdravoch.

► Za našu redakciu Vám prajem zaujímavé čítanie

► Dobroslava Luknárová

Na zamyslenie

Výročia, jubileá, pamätné dni, sviatky – verejné i súkromné – pripomínané, oslavované i pozabudnuté, zabúdané... odmietané – vždy môže za ne kolektívna i súkromná ľudská pamäť.

Pamäť prežitého, tak povediac „na vlastnej koži“, alebo sprostredkované poznávanie či už cez spomienky pamätníkov, dobovú tlač, historickú literatúru, ale aj aktuálne masmediálne slovo.

Objektívne a subjektívne – neustále v úzkom prepojení, lebo človek je už taký – je sám sebou a súčasne, ak použijeme metafory, je aj malým ohnivkom, či jedným klasom, ale aj jedným denníkom či pomyselnou kamerou svojej doby. Hodnotí ju celkom prirodzene obdobne ako svoj život cez prizmu vlastných skúseností, myšlienok, postojov.

Často sa vraví - najmä vo vypätých životných situáciách, že potrebujeme od niečoho, veľmi intenzívne prežívaného, odstup. Kvôli objektivite, kvôli potrebnému balansu medzi našimi citmi, vášňami, ale aj chladným a vecným „rozumom“.

Pamäť človeka a pamäť národa i pamäť konkrétnej „doby“ v širších medzinárodných až svetových súvislostiach. Aký bohatý štúdijný materiál pre historikov, politológov, sociológov. Ale aj spontánne ľudské, spoločenské prežívanie. Veď skúsenosť staršieho pokolenia sa bezprostredne denno-denne prelieva do poznávania novej generácie. V rodinných aj širších spoločenských väzbách, ak je tu vzájomná ochota hovoriť a načúvať. Ak ten, čo hovorí, neskresľuje, nezavádza, a ten, čo počúva, má dostatok vôle porozumieť.

Naša seniorská generácia si pamätá a je poznačená v mnohom spoločenskou praxou, v ktorej dominovali rôzne „izmy“. V jednotlivých

vých spoločensko-politických etapách sa vždy našli nekompromisní „majitelia absolútnej pravdy“ – tej svojej! Aby sa táto spoločenská prax nestala trvalou, mali by sme práve my, seniori, oslovovať mladých a nabádať ich k pokore, úcte a objektívnemu posudzovaniu vecí verejných.

Bodaj by v oboch prúdoch – súkromnom i spoločenskom – ostalo čím viac čirých diamantov životnej, a teda aj historickej pravdy.

29. august 1944 – vypuklo Slovenské národné povstanie – 75. výročie

30. august 1944 – začal v B. Bystrici vysielať Slobodný slovenský vysielač – 75. výročie

29. august 1949 – prvé vystúpenie súboru SLUK v B. Bystrici a Zvolene na počesť 5. výr. vzniku SNP

1. september 1939 – Nemecko napadlo Poľsko – začiatok II. svetovej vojny, najväčšieho vojenského konfliktu v dejinách ľudstva – 80. výročie

1. september 1992 – prijatie Ústavy Slovenskej republiky v rokovej sále NR SR – 27. výročie

► -red.-

*Štyri dni v kalendári –
blízko seba*

*Vyberaj pamäť milníky,
kruté i svetlé na mape života
a rozmieňaj ich na drobné!
Osudy ľudí v tej ktorej dobe?
Nesúď bez znalosti súvislostí,
cháp ich - a pamätaj!*

Trnavskí seniori spoznávali históriu stredného Slovenska

Za pekného slnečného rána 26. júna 2019 sa schádzalo 49 účastníkov MsO JDS Trnava na autobusový zájazd po historických pamiatkach stredného Slovenska a miestach bojov Trnavskej posádky v čase SNP.

Naša prvá zastávka bola v Hronskom Beňadiku a cieľom prehliadka Národnej kultúrnej pamiatky - Kláštora Panny Márie a sv. Benedikta, ktorý tvorí centrum súboru opevnených sakrálnych stavieb. Je to najstarší benediktínsky kláštor na Slovensku so svojou históriou a vzácnou architektúrou, v minulosti bol významným centrom stredovekej kultúry a vzdelanosti. Očarila nás jeho monumentalita a boli sme vďační za fundovaný sprievodný výklad. Kláštor je stále živým miestom konania pútí, bohoslužieb a duchovných cvičení.

V rámci blížiacich sa osláv SNP sme nemohli obísť miesta bojov Trnavskej posádky, ktorá sa ako jediná zo západného Slovenska zapojila do bojov proti fašizmu. Naši dedovia sa vtedy postavili na správnu stranu a tieto ich činy si treba stále pripomínať. Preto našou ďalšou zastávkou bola obec Horné Hámre pri Žarnovici, kde sa dňa 26. septembra 1944 rozpútali tvrdé boje. Položilo tam svoje životy 38 príslušníkov Trnavskej posádky. Im sme venovali tichú spomienku položením kvetov k pamätníku pri ich spoločnom hrobe na miestnom cintoríne. Pietnu spomienku umocnila aj prítomnosť miestneho starostu Ing. Milana Mokrého a jeho emotívne vystúpenie. Ocenil najmä spoluprácu obce

s vedením mesta Trnava, VÚC aj Oblastnou organizáciou Zväzu protifašistických bojovníkov nielen kvôli starostlivosti o pamätník, ale najmä pri jeho rekonštrukcii v roku 2016. Položili sme kvety i k pamätníku, kde v čase bojov bolo postrieľaných 5 príslušníkov guľometnej čaty z Trnavskej posádky.

Popoludní nás privítala Banská Bystrica. V čase osobného voľna sme sa poprechádzali po meste a potom sme spoločne prešli centrálnym Námestím SNP s naším dvorným sprievodcom Petrom Wagnerom. Obdivovali sme dominanty námestia: barokový Mariánsky stĺp z r. 1719, Obelisk na pamiatku padlých vojakov Červenej a Rumunskej armády aj nenapodobiteľnú fontánu zo 16. storočia.

Po ubytovaní sme sa pobrali do Štátnej opery Banská Bystrica na predstavenie najpopulárnejšieho broadwayského muzikálu „Hello Dolly“.

Druhý deň našou prvou zastávkou bol Svätý Anton s prehliadkou neskorobarokového kaštieľa s rozsiahlym parkom. Prevažne vo všetkých priestoroch kaštieľa je zachovaný pôvodný interiér z obdobia, keď ho vlastnili príslušníci rodu Koháryovcov a neskôr Coburgovcov. Od r. 1985 je Národnou kultúrnou pa-

miatkou a obohatený prírodnými exponátmi slúži aj ako celoslovenské poľovnícke múzeum.

Prehliadka historickej Banskej Štiavnice nám vyplnila celé popoludnie. V centre mesta nás zaujala predovšetkým architektúra Námestia Svätej Trojice s dominantným Morovým stĺpom so súsoším Svätej Trojice, ale aj prilahlými historickými stavbami. Upútala nás aj prehliadka Múzea Nový zámok s historickými artefaktami z obdobia tureckých nájazdov. Ide o protitureckú renesančnú pevnosť, ktorá plnila aj úlohu

strážnej veže. Je v nej vystavená výzbroj protitureckých pevností aj zbrane tureckého a uhorského vojska z obdobia panovania rodu Koháryovcov. Z tejto štvorposchodovej pevnosti sme si s obdivom pozreli členitú rozlohu mesta s rozmanitou architektúrou a pre-

svedčili sme sa, že mu právom patrí priznaný titul „Mestská pamiatková rezervácia“ od roku 1970.

Naša cesta domov ubiehala v plodnej debatajej účastníkov o navštívených krásnych zákutiach, ktoré nám naše Slovensko práve poskytlo. Viacerí z výletníkov vyslovili želanie pripraviť zo strany výboru častejšie obdobnú možnosť na spoznávanie ďalších zaujímavostí z bohatej histórie Slovenska.

► Text a foto: Dr. Jozef Jediný, podpredseda MsO JDS

Už sme chceli nastúpiť do auta, keď som si všimla nevelký pomník – hrob neznámeho partizána. V obci nie je jedinou spomienkou na tuhé boje, ktoré sa v tomto kraji odohrávali pred sedemdesiatimi rokmi. „Centrálным symbolom tohto boja je **veľký pomník na rozhraní Gaderskej a Blatnickej doliny** na konci obce s textom „**Z dvoch dolín – vrchmi chránený – tu život proti smrti šiel**“ – prečítala som si neskôr na oficiálnej web-stránke obce.

„Život proti smrti“ – životy vykupené životmi – aj neznáme, ako tento. Domáci majú v úcte jeho hrob, aj keď nevedia jeho meno a niekde – ktovie kde? – iste ešte niekto za ním smúti.

Z potuliek po Turci

Hroby, mohyly neznámych vojakov – symboly mnohých bojov, mnohých bitiek. V čase výročí sa k nim kladú vence, kytice, pochoduje a vzdáva hold čestná stráž. Ale horia aj skutočné alebo pomyselné sviečky spomienok – konkrétnych smútiacich nad stratou ich najbližších. Tam už nie je symbolika, tam sú životné osudy ľudí – tých, čo padli aj tých, čo ich dodnes oplakávajú.

Je nesmierne smutné, že aj v dnešných časoch pribúdajú na rôznych miestach našej Zeme nové mohyly neznámych bojovníkov, ale aj mnohých civilistov. Je človek v tom

najvšeobecnejšom vyjadrení naozaj „nepoučiteľný“? Lahkovážny? Chamtivý? Alebo zúfalo presvedčený o svojej pravde, a preto ochotný v jej mene čohokoľvek?

Koniec veľkých školských prázdnin už celé desaťročia prináša so sebou aj takéto myšlienky...

► D.L.

Klačianski seniori na bicykloch

ZO JDS v Hronských Klačanoch za finančnej podpory Nitrianskeho samosprávneho kraja usporiadala dňa 19. júna 2019 1. cyklistický zraz seniorov.

„Pohybom za zdravím“ – pod týmto názvom bol podaný projekt na VÚC Nitra. Cieľom projektu bolo zakúpiť tričká s logom ZO JDS Hronské Klačany, s nimi by mohli členovia reprezentovať našu organizáciu pri športových aj iných podujatiach organizovaných OO JDS. A keďže je cyklistika v našom regióne veľmi obľúbená a v našej dedine je bicykel pre každého „druhými nohami“, rozhodli sme sa práve pre ňu.

mi si ceníme aj účasť podpredsedu NSK PaedDr. Igora Édera, ktorý si chcel zašportovať, ale cestou z Levíc do Hronských Klačian dostal defekt. Nevzdal to však a na štart stihol prísť na „bicykli s motorom“. Ďalšími hosťami boli Emília Nichtová – predsedníčka OO JDS v Leviciach a Ing. Jozef Chudý – starosta obce Hronské Klačany.

Po úvodných príhovoroch už v tričkách s logom JDS Hronské Klačany sa všetci vydali na trasu z Hronských Klačian cez Hornú Seč do Kalnej nad Hronom.

V Kalnej nad Hronom si prezreli „Dom bojovej slávy“ s expozíciou

tvárach ako dôkazom dobrej nálady a spokojnosti všetkých účastníkov.

Návrat bol plánovaný po cykloturistickej trase popri Hrone, ale keďže domáci dobre poznajú okolie, cestu si skrátili. Najdôležitejšie bolo, že všetci prišli v poriadku a zdraví do cieľa – k verejnému ohnisku, kde ich už čakalo občerstvenie od našich sponzorov. O guláš sa postaral starosta obce Ing. J. Chudý spolu so zamestnancami OÚ. Nápoje zabezpečil p. M. Bôžik, veď v tej horúčave dobre padla aj čapovaná plzenská 12° aj chladená čapovaná kofola. Chutné koláčiky napiekli naše šikovné dôchodkyne a ovocie aj pečivo sponzorovala Katka Felixová.

Dobrá náladu nám svojou harmonikou urobil Jožko Števík, keď si predtým s nami aj zašportoval.

Veľmi si celé podujatie pochvaloval a sľuboval, že ak dožije, príde aj budúci rok, najstarší účastník p. Štefan Slušný (1940).

Všetkým: účastníkom, hosťom i sponzorom patrí veľká vďaka za toto podujatie a ako povedal p. Slušný: „Keď dožijeme, stretneme sa o rok – znova na bicykloch!“

► Text: Mgr. Anna Oravcová, predsedníčka ZO JDS Hronské Klačany

► Foto: Eva Kollárová

Regionálny dvojtýždenník Slovenská brána uverejnil našu pozvánku, a tak okrem klačianskych seniorov prišli aj seniori z okolitých dedín – Veľké Kozmálovce a Nový Tekov. Veľ-

ktoré najviac zaujímali našich seniorov.

Potešili sa aj magnetkám, ktoré dostali darom. Vydarila sa aj spoločná fotografia pri tanku s úsmevom na

Takí sme u nás – v KO JDS Trnava - letkom i pod drobnohľadom

*Milí čitatelia, čitatelky,
začítajte sa do súčasnej profilovej rubriky, kde Vám postupne predstavujeme
každú z našich krajských organizácií JDS v ucelenom súčasnom obraze.
Za spoluprácu pri jeho aktuálnej tvorbe ďakujeme členom P – KO JDS Trnava
spolu s jeho predsedníčkou **Margitou Fabiánovou**.*

KO JDS na Slovensku – v historickom zrkadle ich vzniku

„Skôr, ako začneme hovoriť o vzniku a začiatkoch činnosti krajských organizácií JDS na Slovensku, pripomeňme si, ako vôbec vznikala ona sama“ - uvádza predsedníčka KO JDS Trnava, a preto pripomína viacero významných skutočností a údajov:

„Po zmene štátneho usporiadania v roku 1989-1990 hľadali slovenskí seniori ako ďalej postupovať a hájiť záujmy dôchodcov, o ktorých bol zo strany vznikajúcich politických elít iba minimálny záujem. I vzhľadom k tejto situácii začala koncom roku 1989 vznikať dôchodcovská stavovská organizácia. Spomeňme si na jej prvé uvádzajúce kroky“:

Výzva na založenie JDS vyšla v dennej tlači 16.12.1989 a jej autorom bol Ing. Ladislav Sedlár, CSc.

V súlade so zákonom č.68/1951 Zb. v platnom znení o dobrovoľných organizáciách a zhromažďovaní bola dňa 3.1.1990 zaregistrovaná na Ministerstve vnútra a životného prostredia Slovenskej republiky „Jednota dôchodcov na Slovensku“ ako občianske združenie. Boli schválené Stanovy JDS pod číslom K.č.N-VVS/2-9/1990 a tiež Programové vyhlásenie JDS.

Združenie vznikalo a rodilo sa z klubov dôchodcov, ktoré v tej dobe už existovali.

Dňa 10.1.1990 sa uskutočnilo v Bratislave zakladajúce Valné zhromaždenie JDS. Za predsedu bol zvolený Ing. Ladislav Sedlár, CSc.

Dňa 23.9.1992 bolo v Bratislave II. valné zhromaždenie. Za predsedu bol zvolený Prof. MUDr. Pavol Černák, CSc.

Dňa 13.12.1994 sa uskutočnil v Bratislave III. snem JDS. Predsedom sa na základe voľby stal Doc. Ing. Peter Kružliak, CSc. V tejto dobe bola organizačná štruktúra v JDS prispôbená existujúcemu členeniu štátnej správy a samosprávy. Pracovala Rada Ústredia JDS, okresné aj miestne organizácie.

„Toto sú pre Jednotu dôchodcov na Slovensku najdôležitejšie historické udalosti, za ktorými stáli početné kolektívy zanietených a aktívnych ľudí. Osobnosti, ktoré boli na čele týchto kolektívov, nám svojou prácou a jej výsledkami zanechali dedičstvo a my sme povinní ho nielen udržiavať, ale ďalej rozvíjať. Mnohí zo zakladajúcich funkcionárov JDS už nie sú medzi nami. S vďakou spomínajme na nich všetkých a živme ich odkaz!“

Iste im nebol neznámy výrok rímskeho filozofa Senecu: „Všade tam, kde je človek, je miesto pre dobrý čin.“ A vznik nášho občianskeho združenia - JDS - takým činom iste bol. O tom nás stále presviedča 29 rokov jej aktívnej činnosti.

Keď od 1.7.1996 nadobudol účinnosť zákon o územno-správnom usporiadaní SR, vytvorilo sa 8 kra-

jov a okresy sa rozčlenili na menšie útvary. Vtedy sa začali kreovať KO JDS:

28.11.1996 Rada Ústredia JDS na svojom zasadnutí v Dudinciach rozhodla, aby sa ešte na separátnych zasadaniach zástupcov z jednotlivých nových krajov vykonala voľba prípravných výborov pre založenie príslušných KO JDS. Za predsedov prípravných výborov boli zvolení:

1. **Ján Keketi - Bratislavský kraj**
2. **Vladimír Brestovanský – Trnavský kraj**
3. **RNDr. Jozef Belák – Nitriansky kraj**
4. **MUDr. Ruth Kratinová – Trenčiansky kraj**
5. **Ing. Eduard Trizuljak – Žilinský kraj**
6. **Ing. Emil Mitošinka – Banskobystrický kraj**
7. **Ing. Elena Považanová – Košický kraj**
8. **Doc. Ing. Karol Pitka, CSc. - Prešovský kraj**

Dňa 14.5.1997 sa konal IV. snem JDS v Tatranských Matliaroch a za jej predsedu bol zvolený Prof. Ing. Ján Tomovčík, CSc. Snem potvrdil vznik nových KO JDS aj OO JDS. Od tohto obdobia sa organizačná štruktúra JDS nemenila a kopíruje i súčasné Územné usporiadanie orgánov štátnej správy a samosprávy krajov, miest a obcí na Slovensku.

Krajská organizácia JDS v Trnavskom kraji

bola oficiálne založená na svojom 1. valnom zhromaždení zástupcov JDS zo všetkých 7 okresov kraja dňa 11.4.1997 v Trnave. Konalo sa v zasadačke Krajského úradu na Vajanského námestí. Predsedom sa stal p. Vladimír Brestovanský a podpredsedom p. Jozef Štefánek.

KO JDS Trnava v štatistickom „zrkadle“

Aktuálny počet členov k 31.12.2018: 18 274

Počet MsO a ZO v kraji: 169

Počet OO JDS 7

V 1. polroku 2019 pribudli 3 novozaložené ZO

V rámci celej JDS sme najpočetnejšou KO JDS, tvoríme 18,52% jej členstva.

Predsedníčka KO JDS: Margita Fabiánová

P.č.	Názov OO JDS	Počet ZO	Počet členov
1	Dunajská Streda	43	4 626
2	Skalica	18	3 792
3	Trnava	31	3 139
4	Senica	27	2 876
5	Piešťany	18	1 481
6	Galanta	16	1 256
7	Hlohovec	16	1 104

Ktorá z OO JDS je najstaršou?

Táto skutočnosť je ovplyvnená územnou reorganizáciou krajov a okresov z r. 1996. V skupine okresov, ktoré existovali pred reorganizáciou, je podľa záznamov **najstaršou** OO JDS Dunajská Streda - predsedníčka Emma Ráczová (júl 1991) a v skupine novovytvorených okresov OO JDS Skalica - predseda Štefan Olejník (15.2.1997) **Najstaršie ZO JDS** vznikli už v roku 1990 v Holíči, Velkom Mederi a Dunajskej Strede.

Najpočetnejšou organizáciou nášho kraja v súčasnom období je MsO JDS v Holíči, okr. Skalica so svojimi 838 členmi. Dlhoročnou predsedníčkou je p. Viera Mikulášiková.

Naša najmladšia ZO JDS je tiež zo Záhoria – z okresu Senica. Je v obci Častkov, má 30 členov a funguje od 18.júla 2019. Za predsedu si zvolili p. Karola Havelku.

Takí sme u nás

Na otázky redakcie odpovedajú členovia P – KO JDS Trnava:

Spomínate si ešte na začiatky fungovania JDS vo vašom kraji?

Vieme z dostupných materiálov i z počutia, že prvým predsedom KO bol Vladimír Brestovanský. Nikto z členov súčasného predsedníctva však nebol vtedy ešte v dôchodkovom veku. Najlepšie si spomína na začiatky účastník toho diania, p. Jozef Štefánek, ktorý bol od vzniku KO JDS Trnava až do Snemu KO v r.2018 aj členom jej predsedníctva. Spomínal, ako chodili do klubov dôchodcov presviedčať ľudí, aby vstúpili do JDS. Rokovali so starostami obcí o potrebe zapájania seniorov do aktivít v obci a tiež, aby obce poskytli bezplatné priestory pre stretávanie sa dôchodcov. Zháňali financie a

možnosti k organizovaniu záujmovej činnosti seniorov. Boli to ťažké začiatky, ale ľudia boli pozitívne naložení a cítili potrebu združovať sa a mať „svoje“ seniorské združenie.

Za každým podujatím sú konkrétni ľudia – organizátori, ktorí dokázali zrealizovať skvelú myšlienku, často s veľkým osobným nasadením. Asi by to bol dlhý zoznam, ale dá sa vyčleniť z neho zopár mien vašich najaktívnejších členov či členiek?

Takíto ľudia sú v každej ZO JDS v každom okrese nášho kraja i v KO JDS. Predovšetkým sú to dlhoroční funkcionári so svojimi kolektívami. Je ťažké vybrať iba niektoré mená. Každý z nich má podiel na príprave, realizácii, hodnotení i zúčtovaní akcie. Koho teda vybrať a iného sa citovo nedotknúť? Spoločne sme sa zhodli na tom, že tí dlhoročne najaktívnejší sú nositeľmi vyznamenaní 3., 2. a 1.

stupňa. Každý rok držiteľov týchto vyznamenaní pribúda.

Medzi hodných našej úcty zaraďujeme i aktivistov v obciach, kde sa rozhodnú založiť novú organizáciu JDS. Aj keď majú podporu vyššieho orgánu JDS a vo väčšine prípadov i od primátorov a starostov obcí, konkrétnu robotu musia urobiť vždy sami.

Sú podujatia komornejšieho rázu, ale sú aj mnohopočetné. Kedy, kde a pri čom sa zvykne stretnúť z vašej KO najviac členov?

Najviac členov a seniorov vôbec sa každý rok v októbri stretáva v Trnave na dvojdnovom **Veľtrhu pre seniorov**. V priemere príde do Mestskej športovej haly na veľtrh cca 2000 osôb. Počas veľtrhu prebieha výstava ručných prác seniorov, prezentácia rôznych pomôcok, literatúry, zdravej výživy, meranie vitálnych

funkcií človeka, zdravotné a právne poradenstvo a prednášky na rôzne témy týkajúce sa najmä seniorov. Poskytujú sa bezplatné masáže chrbta žiakmi 4. ročníkov SOŠ zdravotnej spolu s ochutnávkami bylinkových čajov a prácou vizážistky pre dámy seniorského veku. Program býva veľmi pestrý a zaujímavý, sprevádzaný kultúrnymi vystúpeniami detí, mládeže i dospelých.

Na Deň úcty, tiež v októbri sa koná v Trnave celodenné stretnutie všetkých predsedov ZO JDS v kraji, funkcionárov OO a KO JDS Trnava a zástupcov Úradu TSK. Zaslúžili členovia JDS dostávajú vyznamenania 1. a 2. stupňa JDS v danom roku. V dopoludňajších hodinách sa koná konferencia a popoludní sme účastníkmi kultúrneho programu v Divadle J. Palárika. Táto akcia sa uskutočňuje z podnetu Úradu TSK, ktorý ju aj financuje. Sme mu za to vďační.

Ďalšou veľkou krajskou akciou je tzv. **„Reumatologický deň“ – deň zdravia seniorov v TSK**. Je to tradičná konferencia vzdelávacieho charakteru - každý rok na inú hlavnú tému - dopĺňaná o aktuálne poznatky a návody na udržiavanie telesného i duševného zdravia. Odznejú tiež informácie o aktuálnych legislatívnych zmenách v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti, liekovej politiky a pod. Seniorom prednášajú odborníci z príslušných oblastí.

Oblúbená **Župná olympiáda seniorov** sa koná dva dni každý rok v inom okrese. Tento rok je to Dunajská Streda. Popri športových disciplínach patrí k nej i turistika v miestnej oblasti.

Tradičná **Krajská prehliadka speváckych súborov seniorov, spojená s výstavou ručných prác**, je t. r. na pôde okresu Hlohovec. Popri 8 seniorských sa prezentuje na prehliadke aj 1 mládežnícky (detský) súbor ako hosť na podporu myšlienky: **„Staviame most medzi generáciami“**. Takto v praxi uchováваме folklórne tradície. Veľmi obľúbené a navštevované sú **spoločenské**

podujatia a tanečné zábavy. ZO aj OO JDS organizujú stavenie májov a májalesy, juniálesy, maškarné aj fašiangové plesy, často aj pre 300 osôb. Takú tradíciu má Trnava, Chtelnica, Senica, Skalica a d.

V kruhu seniorov sa veľa spieva. Pri rôznych príležitostiach. Ale sú kluby dôchodcov alebo ZO JDS, kde sa pestuje tradícia speváckeho alebo širšieho folklórneho súboru. Ktoré sú vo vašom kraji najaktívnejšie?

V tomto smere radi našich členov podporujeme bez ohľadu na to, ako dlho a ako dobre spievajú. Veľmi sa tešíme, že sa schádzajú, že si našli záľubu pre seba a ostatným robia radosť. V rámci krajskej organizácie evidujeme do 75 súborov či skupín. Nie všetky však majú rovnaké možnosti verejnej prezentácie mimo vlastnej organizácie, resp. obce. Medzi známe aj mimo svojho okresu patria: folklórny súbor Kapustár z Trebatíc, Modrančanka z Trnavy-Modranky, Valša z Holíča, Šúrovčanka zo Šúroviec, Holeška z Prašníka. Zo speváckych zborov a skupín Echo a Urban zo Skalice, Jesienka z Trnavy, Kátlované z Kátloviec, Luna z Holíča, Senior z Gbelov, Dolnorešanka z D. Orešian, Relax z Križovian, Blavanka z Jaslovských Bohuníc, Prameň z Voderád, Krojovanka zo Zemianských Sadov, Rozmarín zo Šintavy, Spievanky z Borského Mikuláša, Kuklovjané z Kuklova, Dvorníčanka z Dvorníkov, Trakovičanka z Trakovíc a d. Všetkých, i tých nemenovaných, radi počúvame a podporujeme.

Na jednej strane spev a na druhej šport a turistika. O ktoré športové či turistické aktivity prejavujú seniori vo vašom kraji najväčší záujem?

Možno sa budete čudovať, ale na jednoduchých turistických zrazoch sa zúčastňuje najviac členov. Sú organizované vo viacerých okresoch. Zvyčajne sú vybrané 3 trasy rôznej náročnosti a po ich absolvovaní pridávame posedenie v prírode s občerstvením a reprodukovanou hudbou. Niekedy sa pridá opekačka či vare-

nie guláša v prírode. Na jednom z takýchto turistických zrazov sa napr. v okrese Trnava zúčastnilo až vyše 550 aktívnych seniorov.

Menšie skupiny seniorov nášho kraja absolvujú pravidelné turistické aktivity do hôr, na hrady a zámky v rôznych oblastiach Slovenska, ČR, Maďarska, Poľska i Rakúska.

Odkedy môžeme my, seniori cestovať po SR zadarmo, skutočne sa veľmi rozvinula poznávací a oddychová seniorská turistika. Hľadajú aj rozširujú sa jej ciele. Ktoré lokality z vášho kraja sú najviac navštevované?

Svetoznáme kúpele v Piešťanoch, rekreačný areál na Sĺňave pri Piešťanoch, kúpele Smrdáky, Bazilika Sedembolestnej panny Márie v Šaštíne, „Malý Rím“ so svojimi historickými budovami a kostolmi – katedrálny Chrám sv. Jána Krstiteľa, Dóm svätého Mikuláša a iné historicky významné stavby a kostoly v Trnave, termálne kúpaliská vo Veľkom Mederi, Dunajskej Strede, krásny športový areál s mnohými službami v Šamoríne, kúpalisko Vincov les v okrese Galanta, Múzeum holokaustu v Seredi, Smolenický zámok a jeho krásne okolie, vodné dielo Gabčíkovo a mnohé iné miesta. Obce a mestá nášho kraja majú bohatú históriu a ponúkajú kultúru, kvalitné priestory pre profesionálne i amatérske športy rôzneho druhu aj príjemný relax. Kraj je rôznorodý, plný zaujímavostí a zážitkových miest.

A o ktorých viete zatiaľ iba vy a oplatí sa ich ponúknuť celému Slovensku?

Ak ste ešte neboli v Skalici, príďte! Je to krásne mestečko a vyskúšajte si aj plavbu po „Baťovom kanále“, navštívte Zlatnícku dolinu; kamený veterný mlyn a lapidárium v zrenovovanom kaštieli v Holíči, Gazárku v Šaštíne, navštívte vodný kolový mlyn v Jelke, v okrese Galanta, divadlo v empírovom štýle, hvezdáreň a planetárium v Hlohovci, jaskyňu Driny pri Smoleniciach, Katarínku

pri Dechticiach, kostolík sv. Margity Antiochijskej v Kopčanoch.

A čo družobné, priateľské vzťahy k seniorským združeniam či organizáciám priamo v kraji, ale aj na Slovensku, prípadne za hranicami?

Priateľské a družobné vzťahy tohto druhu majú v našom kraji už dlhodobú tradíciu. Predovšetkým sú nasmerované do susedných štátov - Rakúska, Česka a Maďarska. Viaceré družobné vzťahy medzi mestami i obcami priamo na Slovensku sa zrodili pred mnohými rokmi. Dohody o družobných vzťahoch má v písomnej podobe cca 45 našich organizácií.

Iste má KO svoje „metre“ na roky uplynulé a súčasne svoje plány aj dlhodobejšie vízie. Dajú sa zhrnúť do niekoľkých viet?

Dlhodobu platnú povinnosť voči členom JDS, radám OO i KO JDS v zmysle Stanov a Metodických pokynov o hospodárení si budeme plniť s náročnosťou na ich vyššiu kvalitu. Oblúbené akcie pre členov na všetkých organizačných úrovniach zachováme a budeme ich rozširovať o nové podľa priestorových a finančných možností. Našou prioritou č. 1 ostáva – zakladanie nových ZO JDS. Budeme sa naďalej uchádzať o prostriedky z participatívnych rozpočtov kraja, mesta či obce a o projekty na podporu väčšej skupiny seniorov. Podporujeme vzdelávanie seniorov na Univerzitách 3. veku, Akadémiách strieborného veku, jazykových kurzoch, kurzoch zručnosti v používaní IT, rozšírime informovanosť seniorov o prevencii pred kriminali-

tou, týraním a nekalými praktikami podvodníkov.

Dali by sa klásť ďalšie otázky a ešte veľa hovoriť o aktivitách v KO JDS Trnava.

Za súčasný rozhovor ďakujeme predsedníčke KO JDS Trnava G. Fabiánovej a členom predsedníctva – predsedom OO JDS: Františkovi Kováčovi (Dunajská Streda), Lubošovi Bollovi (Skalica), Ladislavovi Vavrinkovičovi (Trnava), Márie Jamríškovej (Senica), Márie Ilavskej (Piešťany), Jozefovi Bavúzovi (Galanta), Augustínovi Ukropcovi (Hlohovec). Ďakujeme tiež predsedníčke revíznej komisie KO JDS Elene Honzovej.

► Foto: J.Mihálik

Aj malé organizácie môžu dosiahnuť veľké výsledky

OO JDS HLOHOVEC je najmenšou v Trnavskom kraji. V 16 ZO JDS máme spolu 1 096 členov, najpočetnejšia je MsO JDS v okr. meste Hlohovec. Ale aj tak svojou činnosťou všestranne prispievame k spríjemňovaniu každodenného dôchodcovského života sebe i seniorom bez členstva v JDS. So záujmom sledujú naše akcie aj mladí ľudia i ostatní obyvatelia nášho okresu, dokonca sa na nich radi zúčastňujú. V okresnej rade JDS každoročne pripravujeme program činnosti tak, aby bola rôznorodá - spoločenského, kultúrneho aj športového zamerania. Venujeme sa aj problémom našich členov v sociálnej oblasti a hľadáme možnosti v zabezpečovaní preventívnych akcií v zdravotnej, sociálnej aj športovej oblasti.

Za ostatné roky sme s úspechom zorganizovali letné týždenné pobyty pri mori v Chorvátsku (autobusovou dopravou a kompletnou starostlivosťou za výhodné seniorské ceny). Tento rok sme prvý raz absolvovali letecký zájazd skupiny členov našej OO do Bulharska s maximálnym komfortom, aby sme spoznávali aj inú krajinu Európy.

V rámci jarých a jesenných autobusových zájazdov sme navštívili hlavné mestá našich susedných štátov a spoznali veľa zaujímavých miest v týchto krajinách.

Častými autobusovými, či bezplatnými vlakovými výletmi sme prebrádzali rôzne lokality našej domoviny a nadchýnali sme sa ich krásou. Za zdravím a rehabilitáciou sme cestovali spoločne na niektoré termálne kúpaliská, kde sme príjemne pookriali na tele i na duši.

Vo fašiangovom období pripravujeme Susedský fašiangový ples s OO JDS Piešťany v peknom kultúrnom dome v Maduniciach. Polovica ZO má svoje spevácke súbory, ktoré sa

prezentujú oficiálne minimálne dvakrát do roka na okresnej a oblastnej prehliadke v obciach okresu. Najlepšie zo súborov vysielame na krajské prehliadky a spevácky súbor z Bojničiek úspešne vystúpil aj na celoslovenskej prehliadke.

V rámci brigádnickej činnosti skrášľujeme svoje dedinky a mestečká, podielame sa na príprave obecných akcií a osláv, aktívne na nich vystupujeme. Neopomíname ani narodeniny a meniny našich členov. Neraz poskytujeme pomoc chorým či opusteným, a tak vytvárame v našich obciach i v samotnom okrese pohodovú atmosféru spoločného nažívania obyvateľov.

Naša rozmanitá činnosť dokazuje, že aj v menších spoločenstvách sa dá plnohodnotne pracovať. Za vzornú spoluprácu ďakujeme starostom a členom obecných zastupiteľstiev i členom predsedníctva KO JDS v Trnave na čele s predsedníčkou Gitkou Fabiánovou.

Naša mnohoročná skúsenosť nám často potvrdzuje, že zárukou úspešnej činnosti každej organizácie JDS sú dobré medzilidské vzťahy, dobrovoľná práca, ochota, vzájomný rešpekt, spolupráca a pomoc.

► A.Ukropec, predseda OO JDS

Ani dážď nerozohnal energiu športovcov

Pricestovali do Liptovského Mikuláša z najrôznejších lokalít Slovenska, aby čo naj dôstojnejšie reprezentovali nielen svoju základnú organizáciu JDS, ale aj svoj okres a kraj a v konečnom dôsledku aj svoj vlastný aktívny mnohoročný vzťah k športu. Už 22. krát sa o 14:00 hod. rozbehla vstupná slávnosť **Celoslovenských športových hier JDS a Memoriálu RNDr. K. Vajnorského** – aktuálne – kvôli dažďu - v spoločenskej sále Obchodnej akadémie na Nábřeží K. Petroviča v **Liptovskom Mikuláši**.

Zaznela báseň Andreja Plávku Liptovské pastorále, ľudová pieseň v podaní mužskej speváckej skupiny z Bobrovca a tanečná skupina Poludnica zo Závažnej Poruby doplnila kultúrny program tanečnou scénkou na motívy piesne Maľovaný džbánek. Moderátor Milan Stromko, predseda KO Matice Slovenskej Žilina, privítal všetkých **147 účastníkov ŠH**, ktorí prišli zo všetkých ôsmich krajov SR aj z Moravsko-slezského kraja v ČR. Vítal aj vzácných hostí: primátora Liptovského Mikuláša Ing. Jána Blcháča PhDr, prednostku OÚ Liptovský Mikuláš Mgr. Lenku Mitrengovú, predsedníčku oblastného spolku SČK MUDr. Martu Voštinákovú, riaditeľa Strednej združenej polytechnickej školy Mgr. Jána Maruškyňa, predsedu Olympijského klubu Liptov, riaditeľa CVČ LM a hlavného rozhodcu CSŠH PhDr. Romana Králiku, člena Krajskej rady Zväzu seniorov ČR za Moravsko-slezský kraj Stanislava Pinteru, brig. gen. Ivana Čierneho za Slovenský olympijský a športový

výbor a členov Predsedníctva JDS na čele s predsedom Ing. Jánom Lipian-skym.

Po slávnostných príhovoroch viacerých hostí odznel tradične sľub za športovcov i rozhodcov a za domácich organizátorov ŠH srdečne všetkých privítal a poprial „športové šťastie“ **predseda KO JDS Žilina Dr. Michal Kotian**.

Hneď po slávnostnom úvode sa rozbehli prvé súťaže: strelba zo vzduchovky muži, ženy, stolný tenis a šachy. Súťažiaci v hode granátom - muži aj ženy – mali bojovnejšie podmienky, lebo neprijemný dažď neprestával. Voda bola všade - ale čo len neurobiš pre šport?!

Dobrá nálada pretrvala až do večera, keď bol pripravený táborák aj opekanie na brehu riečky Demänovka presne podľa avizovaného programu. Bolo veselo - nechýbali pesničky, doprevádzané pohotovým harmonikárom, ani družné rozhovory až do neskorších večerných hodín.

Ani na druhý deň sa počasie nemúdrilo, a tak mali organizátori aj

rozhodcovia pretekov pod vedením PhDr. Romana Králiku a manželov Bubelínových zložitú situáciu, ako čo najlepšie usporiadať sled súťaží a zabezpečiť aj podmienky pre ich

regulérnosť. Avšak seniori sa len tak ľahko nevzdávajú! Naučení životom na rôzne – aj neľahké situácie - zdolávali aj tieto „objektívne prekážky“ viac s príslovečnou dobrou náladou, ako „chmúrnym frfláním“. Len športové výkony nemohli byť práve najlepšie, keď bola bežecká dráha plná mlák, gule na vrh sa šmýkali, bolo treba skrátiť vyhradený čas pre petang. Ešte plávanie – a športový program dospel do svojho záveru.

Škoda, že dažď prekazil spoločnú obhliadku mesta aj so sprievodným slovom, lebo v Liptovskom Mikuláši je naozaj čo obdivovať. Takto museli postačiť len výpravné turistické brožúrky a propagačné materiály, ktoré si seniori – športovci našli v darčkových taškách. Večer sa v spoločenskej sále konalo vyhodnotenie CSŠH, odovzdávali sa diplomy, medaily ozýval sa búrlivý potlesk. Pre víťazov zaznel celkom 42 krát. Viacerým športovcom zasvietili na hrudi aj dve alebo tri medaily, keďže sa dalo súťažiť až v troch disciplínach. **V súťaži krajov získala prvenstvo a Putovný pohár hier KO JDS Žilina.**

Ako býva tradíciou, z darčkových košov od najspoľahlivejších sponzorov JDS, akými sú Poštová banka a COOP Jednota, sa tešili najstarší seniori – športovci A. Richterová a F. Hajko, víťazný kraj Žilina a delegácia hostí z ČR za Moravsko – Slezský kraj. Domáci hostitelia zabezpečili aj posedenie s hudbou a tancom, a tak veselá a družná zábava pokračovala až do neskorších nočných hodín.

Ráno tretieho dňa CSŠH privítalo všetkých bohatými slnečnými lúč-

mi. A to pripravenému turistickému programu náramne vyhovovalo, veď sa spoločne odchádzalo autobusom do Jasnej a potom lanovkou na Chopok. Veľkolepou odmenou za dva upršané dni bol pohľad z neho na úchvatnú panorámu Nízkyh Tatier. „Až pri takýchto príležitostiach si človek uvedomí, aké má naše

Slovensko obrovské bohatstvo prírodných krás. Veru, máme sa čím pyšiť!“ – konštatovali mnohí.

Ešte pár fotiek, posilniť sa pivkom alebo kávičkou, nezabudnúť si dať Tatranský pravý čaj a hurá späť... domov! Jedni s príjemným pocitom dobrého či výborného športového výkonu, ďalší vďační za príležitosť zoznámiť sa s novými ľuďmi, ale aj stretnúť sa s dlhoročnými priateľmi z iného konca Slovenska a ďalší s rodiacimi sa nápadmi, ako sa pustiť o rok do prípravy ďalšieho ročníka ŠH.

XXII. ročník CSŠH, Memoriál RNDr. Kamila Vajnorského, ktorý sa konal pod záštitou štátneho tajomníka MV SR Ing. Rudolfa Urbanoviča, predsedníčky VÚC Žilina Ing. Eriky Juríniovej a primátora mesta Liptovský Mikuláš Ing. Jána Blcháča, PhD, dospel do svojho záveru. Podujatie takýchto rozmerov vyžadovalo dlhodobú prípravu a jeho organizácia tímo-

vú prácu. **Patrí zaň poďakovanie Predsedníctvu KO JDS Žilina na čele s Dr. Michalom Kotianom** ako aj celému organizačnému a rozhodcovskému kolektívu, OO JDS a ZO JDS z Lipt. Mikuláša, sponzorom i vedeniu a pracovníkom Strednej združenej polytechnickej školy a

Vyhodnotenie krajov

Kraj	Počet bodov			Poradie
	Muži	Ženy	Spolu	
1 B. Bystrica	27	37	64	2
2 Bratislava	1	6	7	8
3 Košice	7	1	8	7
4 Nitra	24	31	55	4
5 Prešov	42	15	57	3
6 Trenčín	21	29	50	5
7 Trnava	24	10	34	6
8 Žilina	35	40	75	1

Listina víťazov – 2019 – Liptovský Mikuláš

P.č.	Názov šport. disciplíny	Ž/M	Kat.	Meno víťaza / víťazky	Kraj
1	Beh na 50 m	Ž	1.	Jana Svitková	Trenčín
2			2.	Eva Ďuricová	B. Bystrica
3			3.	Eva Sedmáková	B. Bystrica
4	Beh na 60 m	M	1.	Štefan Cheben	Žilina
5			2.	Peter Polák	Žilina
6			3.	Vladimír Holečka	Nitra
7	Beh na 100 m	Ž	1.	Jana Svitková	Trenčín
8			2.	Anna Schumichrastová	Nitra
9			3.	Eva Sedmáková	B. Bystrica
10	Beh na 200 m	M	1.	Jozef Sekereš	B. Bystrica
11			2.	Peter Polák	Žilina
12			3.	Vladimír Holečka	Nitra
13	Hod granátom na cieľ – 10 m	Ž	1.	Helena Konigová	Prešov
14	9 m		2.	Oľga Chrzanová	Žilina
15	8 m		3.	Božena Gažová	Nitra
16	Hod granátom na cieľ – 15 m	M	1.	Štefan Róth	Trnava
17	12 m		2.	Jozef Kmeť	Prešov
18	10 m		3.	Miroslav Krč	Trnava
19	Hod granátom do diaľky	M	1.	František Ondrejka	Nitra
20			2.	Pavol Ďuďák	Trenčín
21			3.	Milan Gerát	Žilina
22	Hod váľkom do diaľky	Ž	1.	Janka Čmaradová	Trnava
23			2.	Ena Michalíková	Trenčín
24			3.	Božena Gažová	Nitra
25	Vrh guľou - 3 kg	Ž	1.	Helena Kučeráková	Trenčín
26			2.	Anna Schumichrastová	Nitra
27	4 kg	M	1.	Ján Hvižďák	Prešov
28			2.	Milan Vabno	Prešov
29			3.	Milan Garát	Žilina
30	Stolný tenis	Ž	1.	Anna Volková	B. Bystrica
31			2.	Margita Rusznáková	Nitra
32			3.	Etela Škorníková	Žilina
33		M	1.	Július Lukáč	Prešov
34			2.	Benedikt Vépy	Trnava
35			3.	Ľubomír Volárik	Žilina
36	Petang – bez rozdielu kat.	Ž	1.-3.	Anna Volková	B. Bystrica
37		M	1.-3.	Jaroslav Madžo	Trnava
38	Strelba - bez rozdielu kat.	Ž	1.-3.	Oľga Chrzanová	Žilina
39		M	1.-3.	Pavel Jób	B. Bystrica
40	Plávanie - bez rozdielu kat.	Ž	1.-3.	Jozefa Lišková	Trnava
41		M	1.-3.	Dušan Greger	Bratislava
42	Šachy - bez rozdielu kat.	M	1.-3.	Július Lukáč	Prešov

Obchodnej akadémie v Liptovskom Mikuláši.

Patrí spolu s blahoželaním aj všetkým účastníkom športového zápolenia – seniorom, pre ktorých je šport súčasťou ich aktívneho života.

► -red.-

Priateľstvo na pevnom základe

„Koľko seniorov a senioriek dokáže spoločne objasť kmeň viac ako storočnej lípy? A koľkými jazykmi hovoria spolu? Môže byť vodná elektrárňa na úrovni vrchu Praděd? Môže zvedavý turista v tom istom parku nájsť jazierko, vodopád aj obrazárňu??“ Nie, nepýtajme sa ďalej, radšej priblížme v niekoľkých vetách, čo všetko je možné, ak sa čírou zhodou priaznivých okolností vytvorí pevný priateľský zväzok.

Taký už roky funguje medzi OO JDS v Bardejove, Krajskou radou seniorov v Olomouci a seniormi z poľských Gorlíc. Spoločne sa stretávajú na športových hrách, turistických výletoch, ale aj pri rôznych kultúrnych podujatiach a spoločenských udalostiach. Tentokrát na pozvanie seniorov z Olomouca prostredníctvom ich predsedníčky p. M. Hesovej pricestovalo na Moravu 11 seniorov a senioriek z Bardejova pod vedením predsedníčky KO JDS Prešov p. Anny Petričovej a 10 senioriek a seniorov z Gorlíc pod vedením p. Bobola Bobolu.

Tri spoločné dni boli vyplnené bohatým spoločným programom. Ich zlatým klincom bol výlet do čarovného prostredia známeho predovšetkým zimnými atrakciami. Veď **Kouty nad Desnou** sú známe najväčším SKI areálom na Morave s celkovou plochou zjazdoviek až 25 ha a unikátnou 6-sedačkovou lanovkou. Lenže zaujímavé a príťažlivé môžu byť aj v lete! Hlavne keď sa dá na Dlouhých Stránách obdivovať taký unikát (jeden zo 7 divov Českej republiky), akým je prečerpávací vodná elektrárň. Jej horná nádrž je

v nadmorskej výške 1350 metrov. Technicky nesmierne zaujímavý objekt, ale aj veľkolepé prírodné prostredie. Výhľad? Široko – ďaleko, napr. až do Poľska.

Zídete trochu nižšie do Loučnej nad Desnou a už vás láka pestrá vzrastlých (aj exotických) stromov rozsiahly park. Nepotrebuje botanický lexikón, lebo tabuľky pri každom strome, kriku, kvetoch ľahko napo-

vidia, aký druh rastlín práve obdivujete. Romantickému zákutiu rybníčka (či jazera?) kraluje sám Neptún v tichom zamyslení a o niekoľko

metrov ďalej vás prekvapí umelý vodopád. V jaskynke za jeho chrbtom pobudnete v príjemnom chládku a potom možno ešte zbehnate k neďalekému potoku, kde medzi skalami a okruhliakmi rôznych rozmerov ve-

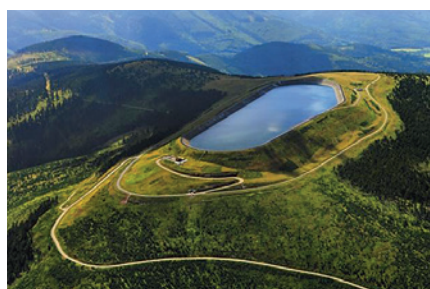
selo zurčí a ďalej sa náhli priezračná chladná voda. Jedni ešte pri nej, iní už v tieni pod stromami alebo sediac na lavičke či priamo na trávniku debatujú o práve videnom, ale aj o rôznych iných témach. Preplietajú sa jedna popri druhej čeština, slovenčina, poľština aj spevné rusínske nárečie a vôbec nikomu sa nežiada preklad. „Veď si dobre rozumieme.“ „Svoj svojmu ľahko porozumie, ak to chce srdce!“ a tu všetky srdcia naozaj chcú.

Chceli aj včera počas spoločného večera, keď si vzájomne vymieňali skúsenosti aj spoločne spievali známe piesne a budú chcieť aj dnes večer prežiť krásne družné chvíle pri spoločenskom posedení. A budú chcieť ešte veľakrát v tomto i budúcom a ešte budúcom roku. Lebo spoločných plánov a vzájomnej spolupráce nikdy nie je dosť. Napríklad, keď si v Olomouci (podľa vzoru z Bardejova) budú voliť „Babičku kraja“ alebo v Poľsku, keď budú organizovať spartakiádu alebo v Bardejove, keď budú súťažiť na Okresných športových hrách v Kružlove.

Pýtate sa, ako a prečo to funguje? Naozaj sa nedá povedať, že len tak samo o sebe ako perpetuum mobile.

Za každým dobrým dielom sú konkrétni ľudia. Ich dobrá vôľa, pracovné i organizačné nasadenie aj vzájomné porozumenie a spolupráca. Nie vždy sa o nich hovorí... ale bez nich?! Bez nich by sa nič nedialo! Ako by len bolo pusto na svete i v našom živote.

► – red. -

JDS v okrese Ružomberok stále aktívna

Predsedníctvo OO JDS v Ružomberku pripravilo pre záujemcov z radov dôchodcov v okrese v mesiaci júni aj tieto zaujímavé podujatia.

3. júna sa dva plné autobusy vydali na poznávací výlet do okresu Liptovský Mikuláš. Čoskoro sme zistili, že túto časť Liptova, ktorá bola ešte nie tak dávno súčasťou spoločného liptovského okresu, už pomaly ani nepoznáme.

Program bol skutočne zaujímavý. Prvou zastávkou bola vodná nádrž s elektrárnou na Čiernom Váhu vo Svaríne. Po krátkom oboznámení sa s funkciou tejto nádrže a elektrárne sme sa vydali autobusom na 6 km dlhú cestu v horskom teréne s mnohými serpentínami a výškovým rozdielom takmer 500 m na vrchol hory Neznáma. V nadmorskej výške 1160 m tu bolo už za čias socializmu v 80. rokoch minulého storočia vybudované unikátne vodné dielo, ktoré vyzerá ako keby ho postavili nejakí mimozemšťania. Na samom vrchole sa nachádza technický div - priehrada, do ktorej nemá odkiaľ pritekať voda. Tá sa tam dostáva podzemným potrubím z dolnej nádrže vo Svaríne tak, že je čerpaná silnými čerpadlami v čase prebytku elektriny (väčšinou v noci) do hornej nádrže. Z tejto sa vypúšťa podľa aktuálnej potreby a pokynov dispečingu, aby vyrobila potrebnú energiu práve v čase energetickej špičky. Výkon elektrárne je 735 MW. V útrobach kopca je vybudovaný aj výťah pre zamestnancov z dolnej nádrže, ale aj scho-

disko, ktoré má 2360 schodov!

Okrem technickej rarity je toto miesto atraktívne aj kvôli nádhernému výhľadu, najmä na končiare Vysokých Tatier. No dostať sa sem nie je také jednoduché, vyžaduje vybaviť si zvláštne povolenie. A práve takúto atrakciu sme mali možnosť obdivovať.

Cestou späť sme sa zastavili v Kráľovej Lehote, kde sme si prehliadli pamätnú izbu a rodný dom spisovateľky Kristy Bendoovej. Pekný a obsažný výklad nám podala pracovníčka Obecného úradu v Kráľovej Lehote. Nasledoval výborný spoločný obed v peknom penzióne Larion.

Po obede sme sa zastavili v Liptovskom Hrádku. Na vápencovej skale nad riekou Belá bol už v roku 1341 vybudovaný vodný hrad. Z neho postupne zostali len ruiny, až pokiaľ ho v roku 2001 neodkúpila Ing. Dagmar Machová z Bratislavy a po etapách ho postupne dala zrekonštruovať, takže od roku 2011 je možnosť prehliadky nádvorí a zrekonštruovaných častí interiéru. Zaujímavý a podrobný výklad nám podala mladá, ale fundovaná sprievodkyňa. V hradnom kaštieli bol zriadený špičkový hotel a reštaurácia Grandcastle.

Neskoré popoludnie patrilo prehliadke rodného domu a múzea spisovateľa Milana Rúfusa v Závažnej Porube. Po krásnom výklade o neľahkom živote toho básnika doplnenom aj recitáciami jeho básní sme sa zastavili aj pri jeho hrobe na porubskom cintoríne.

Bol to pekný a nezvyčajnými zážitkami naplnený deň.

Ďalší výlet sme zorganizovali na 8. júna. A opäť seniori – členovia JDS zaplnili dva autobusy.

Prvá zastávka bola obec Terchová. Tu sme sa rozdelili na dve skupiny. Jedna sa vybrala kabínkovou lanovkou na vrch Chleb, odkiaľ pokračovali krásnou turistickou túrou.

Druhá skupina ostala v Terchovej, kde si prezrela rázovitý kostol sv. Cyrila a Metóda s krásnym vyrezávaným Betlehemom. Niektorí potom navštívili Jánošíkovo múzeum, iní si pozreli zaujímavosti v samotnej obci, ako napr. 7,5 m vysokú sochu Jura Jánošíka z nerezu, rozhľadňu Terchovské srdce, ale sa aj dobre občerstvili v miestnych reštauráciách. Viacerí sa vybrali na atraktívnu jazdu terchovským vláčikom a z neho si popozerali všetky atrakcie v obci, ale i Vrátnu dolinu.

Sprievodca vo vláčiku nám vtipným spôsobom porozprával o všetkých zaujímavostiach, ktoré sme počas cesty videli a vyvolal u cestujúcich výbornú náladu. Bola to akoby „estráda na kolesách“!

Popoludnie patrilo návšteve vo firme KIA v Tepličke nad Váhom, kde sa konal Deň otvorených dverí. Mali sme možnosť vidieť aj výrobné priestory v tejto automobilke. Prostredie, v akom sa tam pracuje, krásne vonkajšie úpravy a kvetinové záhony v areáli firmy, rôzne zábavné i poučné programy, občerstvenie v množstve stánkov - tak sa dalo prežiť toto krásne sobotné popoludnie. Naozaj je na Slovensku veľa krásnych a zaujímavých miest.

► **Stanislav Ižo,**
tajomník OO JDS Ružomberok

Aktivity senior klubu PEDAGÓG v Nitre

Klub senioriek a seniorov Pedagóg sa pravidelne stretáva jedenkrát do mesiaca na schôdkach pod vedením Mgr. Dariny Čaprnkovej. Každé stretnutie začína poeticky – básňou, ktorú zarecituje naša členka Mgr. Ružena Buriová, úspešná účastníčka mnohých recitátorských prehliadok a súťaží. Radi sa započúvame do veršov slovenských a svetových klasikov, precitujeme hĺbku myšlienok, citov, krásu slova. A obdivujeme prednes našej kolegyne a jej pamäť, pretože aj tie najnáročnejšie verše prednáša spamäti.

Predmetom pracovnej časti je hodnotenie absolvovaných a najmä plánovanie budúcich podujatí. Sme totiž netypický klub: okrem uvedených stretnutí robíme všetky aktivity mimo tzv. klubových priestorov. Naše členky a členovia môžu uspokojiť svoje záujmy v oblasti kultúry, vzdelávania, poznávania, športu. Pravidelne navštevujeme predstavenia v Divadle A. Bagara v Nitre, sme častými návštevníkmi SND – všetkých jeho zložiek – činohry, opery i baletu, divadla Nová scéna v Bratislave. Radi zájdeme do Štátnej opery v Banskej Bystrici, boli sme aj v Štátnom divadle v Košiciach.

V rámci upevňovania zdravia navštevujeme termálne kúpaliská a bazény v Dunajskej Strede, v Salibách, aj v susednom Maďarsku. Veľký záujem je vždy o RLP so štátnou dotáciou, v jarných mesiacoch využívame možnosť týždennej rehabilitácie v kúpeľoch Bojnice, v auguste sa rekreujeme v Tatranskej Lomnici. V zime si neodpustíme vidieť krásu ľadových sôch na Hrebienku. V septembri sú vždy aktuálne pobyty pri mori v Chorvátsku a tiež výlety do Čiech a na Moravu.

Osobitnú zmienku si zaslúži spolupráca nášho klubu s Krajskou

knižnicou K. Kmečka v Nitre. Pravidelne mesačne organizujú pre nás zaujímavé muziko-terapeutické stretnutia, mnohé z nás úspešne absolvovali vzdelávací program zameraný na aktivizáciu a cvičenie pamäťových schopností seniorov „Tréning pamäti“. Na jednom z posledných tréningov sa zúčastnil moderátor relácie RTVS Duel G. Mareš. Po príjemnom rozhovore s ním nasledovala improvizovaná súťaž Duel, v ktorej si zasúťažili dve skupiny seniorov - dobrovoľníkov a pán Mareš to zábavnou formou odmoderoval. Všetci prítomní sme sa príjemne zabavili aj poučili.

Medzi členkami nášho Senior klubu sú veľmi obľúbené jednoduché výlety, ktorých už bolo neúrekom. Spomeniem len tie nedávne: návšteva Národnej kultúrnej pamiatky zapísanej v zozname UNESCO – Vlkolínca. Niektorí opakovanne, niektorí prvý raz, ale všetci s úžasom sme si prezreli a obdivovali jednoduchú, a predsa jedinečnú krásu, zachovanú v lone panenskej prírody.

Ukončením sezóny (ako bývalé učiteľky dodržiavame cyklus školského roka) a zároveň zlatým klin-

com bol výlet a výstup na Bradlo, kde sme si pri majestátnej mohyle uctili pamiatku gen. Dr. M. R. Štefánika, najväčšieho Slováka. Na umocnenie zážitku nasledovala po výstupe báseň Š. Krčméryho o Štefánikovi v podaní našej recitátorky. Bolo to dojemné, mnohí z nás, aj sama recitátorka, sme mali slzy v očiach.

Mohylu na Bradle, túto jedinečnú stavbu, vytvoril zakladateľ modernej slovenskej architektúry Dušan Jurkovič. Bol presvedčený, že výnimočnému hrdinovi patrí výnimočné miesto posledného odpočinku v objatí krásnej slovenskej prírody a s majestátnym pohľadom na širý okolitý kraj.

S veľkým záujmom sme si potom prezreli Múzeum D. Jurkoviča v Brezovej pod Bradlom. Ako prvé, venované Jurkovičovi, ho sprístupnili v r. 2018 na mieste, kde slávny architekt vyrastal, prežil detstvo a je aj so svojou rodinou pochovaný. Vďaka výkladu fundovaného lektora, umocnenému využitím modernej audiovizuálnej techniky, sme sa dozvedeli veľmi veľa zaujímavého. Absolvovali sme napr. virtuálnu prehliadku celej Jurkovičovej tvorby, obdivovali sme jeho stavby u nás aj v Čechách, najmä v Luhačovicích.

V rodisku M. R. Štefánika - Košariskách sme navštívili miestnu evanjelickú faru, kde sa narodil a žil so svojimi rodičmi a súrodencami, až kým neodišiel na štúdiá. Tam sa učil poznávať svet, tam v ňom prebudili jeho rodičia lásku k rodnému Slovensku, základ jeho budúceho odhodlania a čínorodého vlastenectva.

Dojmy z takýchto podujatí dlho rezonujú v našich spomienkach, obohacujú naše seniorské dni a vlievajú do žil novú chuť a záujem o ďalšie spoločné podujatia.

► **Mgr. Júlia Sedláková**

„Nech každý z nás je dnes lepší, ako bol včera, a vlast' naša bude veľká a slávna“

M. R. Štefánik

Náš contrabasista

Nech nikto nemá obavy z konšpiračnej skladačky. Je to náš, väčšine Jednotákov nielen v Trenčíne, ale po celom Slovensku známy **Mgr. Ivan Prokeš**, hráč na kontrabas, 75-ročný!

Vynechám, priznám sa hneď v úvode, že jeho činnosť v KO JDS Trenčín, OO i ZO v Novej Dubnici budem považovať za všeobecne známu, najmä pre tých, ktorí prišli do kontaktu s celoslovenskými podujatiami JDS v Trenčíne a tiež krajskými speváckymi či športovými akciami. Pripomínam aj časté sekretárske a vodičské aktivity pre predsedníčku KO JDS Trenčín, (a súčasne jeho manželku Anku). Prípadné ocenenia nechám na orgány JDS.

Ja by som však chcel touto cestou zablahoželať a poďakovať sa človeku, ktorý sa celý život venoval trom oblastiam - športu, hudbe a rodine. Keď sme sa v roku 1972 stretli ako kantori - muzikanti pre detský folklórny súbor Strážov, volali nás TELFYZ (traja telocvikári a dvaja fyzici). Neostalo iba pri detičkách, nasledovali posedenia ku Dňu učiteľov, súťaže, prehliadky, reprezentácie okresu. Veru, odvtedy hráme s malými obmenami spolu dodnes! Popri primárnej hudbe nás aj trochu spájala šport. Časť z nás sa venovala atletike a Ivko hádzanej (len okrajom spomenním, že z jeho odchovankýň vyrástli aj reprezentantky. Trénoval ligistov a dodnes je aktivistom tohto športu na Slovensku).

Po "nežnej" sa aj v „našej muzike“ akosi rozveselilo. Pribudli ponuky k účinkovaniu na spoločenských stretnutiach, od folklórnych súborov a tá najväčšia sa viaže ku vzniku JDS, kde sa manželia Prokešovci začali aktivizovať.

Ja však naďalej ostanem pri hudbe: folklórny súbor Srňan, ktorého sprievodnou kapelou s posilami sme sa stali, znamenal pre nás aj niekoľko zahraničných účinkovaní. A samozrejme aj doma! Naša popularita každým vystúpením rástla. Postarali sa o to aj posedenia v ZO JDS doma i v okolí. Hrali sme, spievali, bavili ľudí. Príleži-

tosti nám ponúkali aj iné spoločenské organizácie i naše mesto. Vianoce, fašiangy, pochovávanie basy – dokonca nás o produkciu požiadala aj miestna fara (dodnes hrávame na jej cirkevných akciách). Keď nás pozvali hrať na krajskom plese JDS v Trnave, bolo to pre nás veľké uznanie našich muzikantských snáh.

Popri spoločných záujmoch sa rýchlo a intenzívne zvykne utvárať aj silný osobný vzťah. Nebolo tomu ináč ani medzi nami, v našej kapele. Nielen hranie, ale aj účasť na spoločenských aktivitách, koncertoch, plesoch, či doma pri príležitosti jubileí, menín alebo len tak - pre peknú chvíľu, radi sme bývali, aj bývame spolu.

A vytvorili sme alebo sprevádzali veľa významných podujatí: 10 ročníkov krajských prehliadok speváckych zborov, 12 ročníkov KŠH, Zlaté ruky, Celoslovenská prehliadka speváckych súborov seniorov aj Celoslovenské ŠH

v Trenčíne. Scenár, bulletin sprievodné slovo, veľa, veľa organizačnej práce a popri tom všetkom aj naše hudobné vystúpenia – tam všade patrila „náš Ivko“ medzi hlavných aktérov. Bez zbytočných rečí, s prívetivým úsmevom, žartovným slovom a príslovecnou ochotou.

Rozmýšľam - ako sa len poďakovať za to množstvo obetavej práce pre kolektív (nielen pre nás, muzikantov)? Určite nemáme šancu doplatiť "skúšobňu", ktorú máme po každej v chalupe u Prokešovcov. Zakúrené, pri-

pravené chutné občerstvenie, ľudská pohoda, pohostinnosť. Na stojanoch po každej čakajú nachystané noty. Kto ich predtým pohľadal, vytlačil a archivoval?

Lenže on nečaká na pochvalu – pre neho je to celkom prirodzený stav.

Starneme! Verte, jeden z našich prvých spoluhráčov má už 87, druhý 81, dokonca jeden oslávil nedávno 92 rokov. Už nehrávajú s nami, ale aj tak,

keď ideme hrať v aktívnom zložení a pod súčasným menom Kantori, máme v súčte viac ako 500 rokov. Jeden z nás zvykne na mikrofón vždy povedať: „**Hrá vám G7 - sedemčlenná geriatria.**“

Hráme preto, že nás to baví a teší. Len nech zdravie slúži!

Aj Tebe, náš Ivanko, kotrabasisto, prajeme v prvom rade zdravie a trochu šťastia, a ešte: nech Ťa neopúšťa a všade sprevádza Tvoj príslovečný elán a empatia!

► Primáš Jozef Farkašovský

V KRAJINE SLOVA...

Leto, leto – aj pri vode, aj niekde v horách, na cestách – necestách...a či v záhradke alebo v kuchyni, keď v hrnci práve bublá voňavý marhuľový džem... Je tolko podob leta – ako ich všetky vymenovať? Ako si spomenúť na mnohé pekné chvíle, aj keď sú už preč? Každý máme svoju súkromnú galériu spomienok, v ktorej sa radi občas poprechádzame. Ale prejsť sa dá aj vonku a nadchýňať sa neuveriteľnou mnohostránkovou knihou s jednoduchým názvom PRÍRODA. Možností je nekonečne veľa

Príjemné čítanie, milé čitateľky, čitatelia!

Prečo slávik tak nádherne spieva

Milan Ferko

Večer, keď idú malé deti spať
a mamička im spieva uspávanú,
sadne si slávik niekde pod
muškát
a v hrdle schová ako v džbánku
všetky jej rozprávky a piesne
a zapamätá si ich presne.

Keď deti zaspia, zlietne pod lipy
a počúva, čo hrá si les a hviezdy.
Potom sa zloží pod krík
a tam spí -
Ráno, len čo sa začne brieždiť,
v korune javora či tuje
trilkuje, hrá a koncertuje
maličký lásky básnik.

Je taká krajina

Mária Petrová

Zo zbierky Naša Štiavnica

Je taká krajina,
ako z rozprávky,
ako z filmu, ako zo sna...
Chalúpkový pradedov,
voňavý chlebič,
studničky,
tajchy,
ružnec,
živé krosná...
Príbehy skromných...
V zrobených dlaniach
sedmokráska...

Je (ešte?) taká krajina,
kde stále platí
v každom objatí
čistá láska...

Sólo pre flautu

Letí nízko nad zemou a už je nad
vodnou hladinou. Uhnem hlavou,
aby sme sa nezrazili. Aha, tam je
ďalšia! Strácajú sa z dohľadu v
slniečnom jase. Nie nadtľho. Zdá sa,
že im patrí táto časť jazera, lebo o
chvíľku sú tu zas.

Jedna práve oddychuje na brehu
na akomsi malom odlomenom
konárik. Úzke dlhé modré telíčko
sa nepatrne chveje – vari dýcha?
Alebo to chvenie spôsobujú závan
vetra? Dlhé elipsovité krídla
odrážajú a či skôr zrkadlia na sebe
vysokánsku klenbu letnej oblohy...

Čo je na nej pekné? Hlava? Trochu
veľká k štíhlemu telu. Telíčko? Len
taký tenký modrý valček, žiadne
ladné tvary! Krídla? Priesvitné
blanky len zachytávajú farby
okolitého prostredia, občas ich ani
nevidieť... Tak čo vlastne?

Kmit – iba náznak pohybu - a je
nad vodnou šíravou. Letí nízko,
nizučko, len tak letkom bozkáva
plytké vlnky, rozčerené vetrom.

Je krásna! Krehká! Nevypočítateľná
- zhmotnené snenie - máš ho –
nemáš – ani sám nevieš, kedy sa ňa
opäť dotkne...

Nedotknúť sa hladiny,

iba letieť -
Kresliť obraz svoj
na zrkadle vody –

A potom klesnúť
do listia, do trávy
bez žiarivého obrazu
pod sebou...

Možnosť voľby:
Niečo za niečo -
Každá z možností
má trhliny...

**Pokračovanie? Áno, ale v inej
tónine :**

Zmena pozorovateľa – aj nálady –
bojová úloha: Sledovať správanie
vážok!

„Babi, práve k nám letí
minihelikoptéra. Uhni, má ňa na
dostrel!“

Uhýbam hlavou, preletela okolo.
Zozadu vyzerá ako lietadlo –
starodávne – dvojplášnik. Pozor,
vzlieta do výšky, potom prudko
pikuje, tesne nad hladinou vyberie
zákrutu a letí smerom k nám. Už nie
je lietadlo, je helikoptéra. Vnuk má
pravdu.

Hádzeme si vo vode loptu,
trénujeme presné trefy aj vysoké
oblúkové hody.

„Babi, sú za tebou! Dve, rovnaké!“
Obzriem sa a skutočne – letia
ku mne dve. Vykrúcajú piruetu
doprava, doľava, oblietajú vnuka z
jednej a druhej strany, miznú nám
z dohľadu. Dnes nefúka vietor,
a tak s počudovaním beriem na
vedomie, že sa vážkam páči aj nad
súšou. Hľa, skúšajú vysoký let až do
koruny stromu, v tieni ktorého sme
si rozložili naše sedenie.

Letci – akrobati! Kto vie, ako dokážu
zladiť pohyb svojich dvojkřídel v
odvážnych obratoch, v prudkom
lete nahor i nadol... Pri pohľade
zboku sú helikoptéry, z iného
pohľadu – typické staré lietadielka.
A čo len dokážu!

„Byť tak chvíľu s nimi! Nimi! To by bol výskum!“ – vediem debatu s vnukom. Chvíľu ho baví vymýšľať, ako by to bolo...

„Babi, poďme do vody!“ – a už beží na neďaleký betónový nábeh, odrazí sa a skok!

Poberám sa za ním. Voda je dnes fantastická! Je mi jasné, že je po „vážčej“ téme. Nech sú, kde sú! Nech si len lietajú, ako sa im páči! Aj byť ľuďmi je dobre.

Rozmýšľam, akému nástroju by som zverila túto druhú časť? Možno nie jednému ... snáď celému orchestru? Lenže hudobník vonkoncom nie som - aká škoda! **D.L**

Ak veľmi

Emília Filipová

Zo zbierky Prelet nad životom

Ak veľmi čakáš,
slnko si ťa nájde
aj v epicentre búrok.
Dúhou opáše ťažké sny.

Ak veľmi túžiš –
nitky tvojho času
poskladá život
do štvorlístkov dní.

Ak veľmi ľúbiš,
láska sa ti vráti
v májovej vôni topoľa
Ak veríš dialke,
čo sa v chmárach tratí
a vykročíš, keď zavolá.

Ak z nedeľných chvíľ
zapleť vieš veniec
aj na všedný deň –
smieš si odnieť v dlaniach
z lesa vôňu vánku.
Smieš kráčať
spiacou trávou bosý.

Tak v noci svättojánskej
iba pre teba
srdcia zvonov zeme
zahrajú uspávanú.

Spoznávali sme históriu kráľovského mesta Kežmarok

Výbor ZO JDS KD TESLA Liptovský Hrádok zorganizoval pre svojich členov aj členov ďalších tunajších spol. org. na 4. 6. 2019 poznávací výlet do Kežmaroku. Účastníčkou bola aj členka KO JDS v Žiline a OO JDS v Liptovskom Mikuláši p. E. Žišková.

V Kežmarku sme si s odborným výkladom prezreli Lyceálnu knižnicu, najväčšiu a najstaršiu školskú historickú knižnicu v strednej Európe (vznik v 13. či 14. stor.) Obsahuje 150 tisíc kníh vydaných vo všetkých svetových jazykoch a dokumentuje vývoj školstva v Kežmarku. V súčasnosti je z nej aj malé múzeum.

Ďalšou našou zastávkou bol drevený Evanjelický artikulárny kostol z r. 1687, prestavaný v r. 1717, zapísaný v zozname pamiatok UNESCO. Pri jeho stavbe pomáhali aj švédski námorníci, preto niektoré jeho časti v interiéri majú tvar lode. Nachádza sa v ňom aj najstarší funkčný barokový dvojmanuálový organ. Navštívili sme aj nový evanjelický kostol z r. 1872, ktorého stavba pre nedostatok peňazí trvala dlho a vysvätený bol až

v roku 1894. Stavba každého upúta svojím vzhľadom, podobným mešite či synagóge, aj netradičným červeno-zeleným sfarbením. Zaujímavosťou je aj jeho organ z Krnova (1894), lebo bol pôvodne určený do Bosny.

Po krátkej prestávke a prehliadke Kežmarského hradu sme zamierili do Nestville Parku Hniezdne, kde sa nachádza múzeum tradičných remesiel, súvisiacich s liehovarníctvom. Nachádza sa tu aj najväčší vyrezávaný obraz v Európe a sklady zrenia whisky. Areál má celkom až 12 expozícií. V závere prehliadky sme mali tradičnú možnosť degustácie produktov aj kúpy suvenírov Nestville Distillery. So záujmom sme si prezreli aj novootvorenú čokoládovňu.

Išlo o vydarenú akciu a mnohí účastníci výletu vyslovili už v autobuse poďakovanie celému výboru na čele s predsedníčkou A. Kováčovou za jeho zorganizovanie. Poďakovanie patrí aj mestu Liptovský Hrádok za finančný príspevok.

► **Alena Kováčová,**
predsedníčka ZO JDS TESLA

V Malackách už po desiaty raz

Krajské ŠH Bratislavského kraja ako Memoriál Žofky Lomnickej sa rozbehli napriek avizovanej rekordnej horúčave 1. júla 2019 a dá sa povedať, že boli ovenčené magickou jednotkou. Veď sa konali už po 10-krát na tom istom mieste – v telocvični a športovom areáli Spojenej školy Františka z Assisi v Malackách, pričom sa do súťaží prihlásilo úhrnom presne 100 seniorov – pretekárov. Privítali ich spolu s početnými hosťami z VÚC Bratislava, ústredia JDS, z MsÚ aj OÚ v Malackách a funkcionármi i fanúšikmi zo všetkých OO JDS Bratislavského kraja predsedníčka KO JDS Bratislava A. Királyová a predsedníčka usporiadateľskej OO JDS v Malackách R. Mrázová.

Bodrým slovom podporili okresné súťažné tímy z kruhu hostí primátor mesta Malacky JUDr., Ing. J. Říha, PhD., podpredseda BSK Mgr. M. Krippel a tiež prednosta OÚ Malacky p. J. Mračna. Ten spolu s predsedom JDS Ing. J. Lipianskym venovali srdečnú osobnú spomienku aj pamiatke zakladateľky ŠH seniorov v Malackách a dlhoročnej predsedníčky KO JDS

p. Žofii Lomnickej. Usporiadatelia KŠH JDS neopomenuli pozvať na ich slávnostné otvorenie jej najbližších (dcéru a vnukov) a ich prostredníctvom poslali na jej hrob spomienkové kvety.

Rozbehli sa súťaže – časť z nich v tieni vysokánskych stromov. Pod nimi sa na lavičkách príjemne od-
dychovalo, besedavalo, aj fandilo. Usporiadatelia, ale aj všetky zúčastnené OO JDS sa spoločne postarali nielen o prepotrebný „pitný režim“, ale aj o chutné pohostenie mnohými doma napečenými pagáčikmi či koláčmi. Chutný obed – ako po všetky uplynulé roky – uvaril, napriek prázdninám, pracovný kolektív tamojšej školskej kuchyne. Jemu aj vedeniu Spojenej školy (riad. Mgr. D. Masarovič) odovzdali predsedníčky KO JDS a OO JDS, obdobne aj primátorovi Malaciek p. J. Říhovi Ďakovné listy za uplynulé 10-ročieplodnejšpolupráce. A čo v úvode spomínaná „jednotka“? Odnášali si ju domov všetci pretekári a pretekárky vo forme pamätnej medaily. Pravda,

nechýbajú aj výsledkové listiny z dielčích súťaží, aj nominácia víťazov do celoslovenského kola ŠH

JDS. V 10. ročníku KŠH JDS Bratislava sa podarilo získať prvenstvo OO JDS Bratislava V. a do celoslovenského kola boli nominovaní: Želmíra Luknič, Vojtech Kmeťo, František Grebečí, Jozef Bereš, František Švába, Helena Kameniská, Rita Wagnerová, František Hájko, Anna Olšová, Anna Tondorová, Anna Kaffelová, Oľga Slezáková, Dušan Greger a Pavol Hruz. **A vráťme sa k „jednotke“ ešte po tretí krát. Pretekári, diváci, fanúšikovia aj hostia, prítomní na ŠH KO JDS Bratislava v Malackách, ju spontánne a s vďakou udelili celému organizačnému štábu Hier pod vedením predsedníčky OO JDS R. Mrázovej a predsedníčky KO JDS A. Királyovej.**

► -red-

Foto z archívu

4. júl 2019 – opäť horúci letný deň – priestory ZŠ s MŠ J. Murgaša v Šali sa rozhučali ako včelí úl napriek veľkým školským prázdninám. Pravda, tí, čo rozzvučali celé prízemie školy a neskôr sa vyrojili na školský dvor, nie sú tamojšími žiakmi – každý z nich má najmenej 4 až päťkrát vyšší vek. Na pestrofarebných tričkách sa dajú prečítať názvy jednotlivých okresov: Šaľa, Nitra, Zlaté Moravce, Komárno, Topoľčany, Levice, Nové Zámky a tak je všetko jasné! Sme práve v dejisku **XIV. ročníka Krajských športových hier JDS Nitrianskeho kraja, ktoré sa realizujú s finančnou podporou Nitrianskeho samosprávneho kraja.**

Seniorom – športovcom sa počas slávnostného nástupu prihovorili tí najpovolanejší: podpredseda NSK PaedDr. Igor Éder, primátor mesta Šaľa Mgr. Jozef Belický, predseda JDS Ing. J. Lipiansky a za hlavného organizátora – KO JDS Nitra – jej predsedníčka Mgr. Anna Oľapková. Predseda hostiteľskej OO JDS Šaľa Jozef Kurňava predstavil zbor

rozhodcov a poprial všetkým športovcom veľa úspechov, príjemné prežitie spoločného družného dňa a početným hosťom aj fanúšikom, medzi ktorými nechýbali rodinní príslušníci súťažiacich.

Rozbehli sa jednotlivé športové súťaže, ku ktorým má táto šalianska ZŠ mimoriadne dobré podmienky. Kto práve nesúťažil, mohol si pohovieť v tieni stromov na lavičkách, v telocvičniach, alebo si zájsť na chutné pohostenie s ovocím do vestibulu školy, za ktoré patrí poďakovanie častému sponzorovi seniorských podujatí p. Františkovi Mrázikovi. Predsedovia OO JDS s radosťou evidovali každý cenný bod, ktorý sa

podarilo úspešným športovcom a športovkyniam vybojovať, či už v behu, hodoch, streľbe alebo v stolnom tenise. Ktorá z OO JDS bude v tomto ročníku najúspešnejšia?

Popoludňajšie hodnotenie KŠH po chutnom gulášu v rozsiahlej školskej jedálni zviditeľnilo všetky cenné víťazstvá. Víťazov dekorovali medailami predsedníčka KO JDS A. Oľapková a predseda JDS J. Lipiansky. Primátor mesta Šaľa J. Belický odovzdal cenu fair play dlhoročnému seniorskemu športovcovi p. Vladimírovi Holečkovi zo ZO JDS Zlaté Moravce, ktorý úspešne reprezen-

toval okresnú aj krajskú organizáciu na všetkých športových hrách.

„Putovný pohár predsedu NSK p. Milana Belicu“ získala najúspešnejšia OO JDS Nitra, ktorý opäť prišiel prevziať predseda OO JDS Nitra Ivan Liday. Už sa stalo tradíciou oceniť najstarších športovcov, boli ocenení p. Vladimír Režo z OO JDS Topoľčany a p. Anna Valková z OO JDS Šaľa.

Medailami za 1. miesto boli dekorovaní: Jozef Dovičovič, Vladimír Holečka, Ján Jančo, Katarína Levasová, Anna Schumichrastová, Anton Bódi, Štefan Kycka, Štefan Hanzlík, Katarína Papierniková, Marta Kaplíková, Jozef Ivan, Milan Karáč, Štefan Srnka, Emília Bodiová, Helena Klímeková, Mária Horváthová, Peter Devát, Juraj Horváth, Božena Klačanská, Matilda Kaplíková, Eva Štefanková, Miroslav Šiller, Vladimír Urban, Eva Áčová, Helena Holečková, Margita Rusnáková, Klára Medzihradská.

Športové hry celé roky patria medzi najobľúbenejšie a najpočetnejšie okresné i krajské podujatia JDS. Po pri náročnej organizácii vyžadujú aj nevyhnutné finančné prostriedky, ale aj ľudskú ústretovosť a spoluprácu. Patrí za ňu vďaka všetkým dobrovoľným organizátorom a funkcionárom OO a KO JDS, ako aj predsedovi NSK Nitra doc. Ing. Milanovi Belicovi, PhD. a primátorovi mesta Šaľa Mgr. Jozefovi Belickému, ktorí s pochopením prevzali záštitu aj nad organizáciou tohtoročných KŠH.

► -red.-

Vzorne sme reprezentovali JDS

V dňoch 17.-19. júla sa konali Medzinárodné športové hry v Českých Budejoviciach za účasti 10 družstiev z Čiech a 3 zahraničných družstiev. JDS reprezentovalo na tomto peknom podujatí 8-členné družstvo z OO JDS Bardejov, kraj Prešov. Vedúcou družstva bola predsedníčka KO JDS p. Anna Petričová, ústredie JDS reprezentoval predseda Ing. Ján Lipiansky.

Športovci boli ubytovaní vo vysokoškolskom internáte, súťažili sme v priestoroch športového areálu, ktorý patrí Ministerstvu vnútra Českej republiky. Súťažilo sa v týchto disciplínach: beh na 45/50 m, beh s fúrikom, beh s loptičkou na tenisovej rakete, hod do basket. koša, šípky, bollo-bal, hod krúžkom na tyč, hod loptičky hokejkou do bránky, hod granátom na cieľ, hod granátom do dialky. 10 nenáročných disciplín, kde nebolo treba silu, ale šikovnosť a aj trochu šťastia. V bežeckých disciplínach sa nám darilo aj granát nám zaletel najďalej, menej šťastia sme mali v hode lopty do basketbalového koša.

Získali sme dve zlaté medaily a veľmi nás potešilo, že ich odovzdal Helene Konigovej a Eve Grohoľovej sám predseda Vlády ČR p. Babiš. Okrem športového zápolenia sme

boli prijatí u hejtmanky Českých Budejovic, navštívili sme pivovar BUDWAR, zámok Hluboká a prezreli sme si pamätihodnosti Českých Budejovic. Všade sme sa cítili ako doma, naši hostelia boli k nám milí a kamarátski. Z toho podujatia si odnášame len tie najkrajšie dojmy.

A na záver dovoľte pridať krátke zamyslenie:

Naším športovcom sa uvedené disciplíny pozdávali viac ako naše športové hry. Boli totiž zábavné a dali sa zvládnuť. Na našich ŠH si občas chceme dokázať aj to, na čo už nemáme! Naše šprinty budeme praktizovať dovtedy, kým nám niekto na bežeckej dráhe nezomrie? Vrh guľou je disciplína ťažká aj pre

mladých a zdravých športovcov! Je pravdou, že medzi nami súťažia aj bývalí aktívni športovci, aj takí, čo ešte aj dnes súťažia, no ostatní, ktorí si zašportujú len občas a pre svoje potešenie, sa im iste nemôžu rovnať. Bolo by dobre, keby aktívni športovci tvorili osobitnú kategóriu, potom by mali možnosť potešiť sa z úspechu aj amatéri. Stále tvrdíme v našej JDS, že všetky podujatia robíme s cieľom stretnúť sa, zapomínať, potešiť sa navzájom. Ale stále „sa tešia“ skoro tí istí!!! Prečo by sme aj do našich ŠH nemohli zaradiť hry, na ktoré majú mnohí??? A ktoré nás pobavia a neublížia?!

► **Mgr. Anna Petričová,**
predsedníčka KO JDS Prešov

► **Fotto: E. Grohoľová**

Seniori z Košíc a Žiliny úspešní v Ostrave

21.-24.mája 2019 na základe memoranda o spolupráci sa zástupcovia KO JDS Košice a KO JDS Žilina zúčastnili 2.ročníka MŠH seniorov v Ostrave. Jednotlivé športové disciplíny rešpektovali vek aj fyzické možnosti seniorov. Z cca 150 účastníkov sa nestratili v hodnotení ani naši zástupcovia z Košíc, získali sme 3 zlaté, 6 strieborných a 1 bronzovú medailu. Dobre sme reprezentovali náš kraj aj Slovensko.

Predseda Krajskej rady Moravsko-slezského kraja p. Zlatuška Paršlová nás milo privítala a pripravila pre nás program, za čo sme jej povďační. Bolo tu cítiť, že seniori ČR a SR patria do generácie bratskej, tak sme sa aj k sebe správali. Spomínali sme a veru

Pod Rozsutcom sa športovalo

V malebnej oravskej obci pod Rozsutcom - v Zázrivej - sa 20. júna konali športové hry seniorov, ktoré organizovala OO JDS v Dolnom Kubíne. Na futbalovom ihrisku pripravili domáci seniori pod taktovkou starostu obce JUDr. Matúša Mnícha vynikajúce zázemie pre ich zdarný priebeh.

Do prezentácie bolo zapísaných cca 150 účastníkov. Každý účastník obdržal fľašu minerálky, lístok na guláš po ukončení preteku a drobné upomienkové predmety (perá, kľúčenky, reflexné pásky ap.) od

U mužov to boli behy na 60 a 100 metrov, vrh guľou, hody granátom na diaľku a cieľ a streľba zo vzduchovky, o ktorú bol najväčší záujem, až 45 súťažiacich. U žien sa súťažilo v behoch na 50 a 100 metrov, hodoch granátom na diaľku a cieľ, hode váľkom na diaľku a v streľbe zo vzduchovky. U žien bol najväčší záujem o hod granátom na cieľ, s účasťou 41 súťažiakov.

Najpočetnejšie zastúpenie v ŠH mali MsO JDS Dolný Kubín - 31 súťažiakov a ZO JDS Istebné s 29 súťažiakmi, čo ale predstavovali až 57% ich celej členskej základne. Aj ZO JDS Oravská Poruba mala silné zastúpenie, lebo desiatka divákov a pätnásť súťažiakov tvorí vlastne až 45% ich členskej základne. Spoločne sa celého podujatia, ako súťažiaci, organizátori, či diváci zúčastnilo 185 členov OO JDS, čo predstavuje cca 30% jej súčasnej členskej základne a organizačne pomáhala ďalších cca 20 osôb mimo JDS ako rozhodcovia, domáci pracovníci OcÚ, kultúrneho domu, poľovníckeho združenia a iní.

Vďaka precíznej príprave a dlhoročným skúsenostiam predsedu organizačného výboru p. Jaroslava Lupáka a veľmi dobre zohranému rozhodcovskému zboru, pod vedením Ing. Jozefa Mláku, jednotlivé disciplíny "odsýpali" jedna radosť. Veď už po necelých troch hodinách boli všetky disciplíny ukončené a súťažiaci si mohli pochutnávať na vynikajúcom guláši, ktorý im pripravili domáci usporiadatelia.

Vo všetkých kategóriách boli udeľené medaily, diplomy a skromné vecné ceny za prvé až tretie miesto. Odovzdávali ich starosta obce

sponzorov. Po krátkom úvodnom nástupe, kde všetkých privítal predseda OO JDS Ing. Štefan Stieranka, starosta obce JUDr. Matúš Mních a organizačné pokyny vydal predseda organizačného výboru p. Jaroslav Lupák, sa začali jednotlivé súťaže.

Súťažilo sa v šiestich mužských a šiestich ženských disciplínach.

bolo cítiť aj nostalgiu po rozchode našich dvoch krajín.

Radi sme pozvali delegáciu seniorov- športovcov Moravsko-slezského kraja na naše krajské športové hry seniorov do Michaloviec, ktoré sme si naplánovali na 12.-14. júla 2019.

Pohyb by nemal byť výsadou mladých ľudí. Ostať aktívny aj vo vyššom veku sa oplatí a seniori z Košického kraja túto zákonitosť radi potvrdzujú na rôznych svojich podujatiach.

► Text: LF

JUDr. Mních spolu s predsedom OO JDS Ing. Stierankom a predsedom ZO JDS Istebné p. Ladislavom Callom. Symbolické ceny - bonboniéry – si prevzali z rúk predsedu OO JDS dvaja najstarší účastníci ŠH: pp. Zuzana Timanová (78) zo Zázrivej a Ladislav Božanský (79) z Dolného Kubína.

Celé podujatie bolo pripravené aj vďaka finančnej podpore mesta Dolný Kubín z grantu "Šanca pre všetkých", materiálnej podpore TJ Orava Dolný Kubín, materiálnej a

finančnej podpore OcÚ Zázrivá a starostu obce JUDr. M. Mnícha ako aj pomoci OÚ Dolný Kubín a jeho prednostu PaedDr. L. Bláhu. Poďakovanie patrí aj DONsP MUDr. L. Nádaši - Jého v Dolnom Kubíne za veľmi dobré zabezpečenie zdravotného dozoru. Veľké poďakovanie patrí všetkým členom ZO JDS Zázrivá v čele s predsedníčkou p. V. Žúborovou a pracovníkom KD pod taktovkou Mgr. M. Papánovej za obrovské osobné nasadenie pri príprave aj počas celého podujatia.

► Ing. Štefan Stieranka, predseda OO JDS Dolný Kubín

Kysackí harmonikáři

Hudobné zoskupenie hráčov na ústne fúkanie harmoniky má svoje prvopočiatky v roku 2015, keď sa skupinka troch hráčov stretla na Vyhni 18. februára a vystúpila pred dôchodcami so špecifickým prednesom ľudových piesní. Tú trojicu hráčov vtedy tvorili Ľudmila Čopová, Igor Potočný a Milan Zuščin. V marci 2018 na oslave MDŽ pre kysackých dôchodcov oslovili kvôli spolupráci dvoch nádejných spevákov Františka Adama a Karola Šemeta, ktorí ich ponuku radi prijali.

Zakrátko, v apríli sa k skupine pridali ešte harmonikár Jozef Plichta a skupina začala skúšať nové pesničky už v zložení šiestich nadšencov.

Každý zo štyroch hráčov má inú hraciu techniku, aj zvuk ich harmoník je rôznorodý, ale navzájom sa všetci dopĺňajú i počúvajú, čo potom pozitívne znásobuje celkový efekt ich spoločného muzicírovania. Sólový spev a spevácke duetá v dobrom rozšírili ich tvoriaci sa repertoár.

Počiatkové nadšenie, aj prvé úspechy pri vystúpeniach, podnietili túto

hudobno-spevácku skupinu k nahraniu ich prvého, len skúšobného CD s desiatimi pesničkami a jednoduchým názvom – **Kysackí harmonikáři**.

Celá nahrávka prebehla 13. júna 2018 v kysackom kultúrnom dome za nadšenej technickej pomoci p. Miloša Potokára. Takto vznikla možnosť, ako sa viac prezentovať.

Odvtedy šiesti zaničení dôchodcovia čoraz častejšie hrávajú a spievajú najmä pre svojich rovesníkov v penziónoch, stacionároch a na rôznych kultúrnych podujatiach v okolí obce Kysak. Zúčastnili sa napr. na Dňoch obce Košická Belá, Opátka, Veľká Lodina, ale úspech mali aj na dvoch vystúpeniach v penzióne Bethesda v Lorinčíku. Ľudové pesničky vo svojom špecifickom podaní predniesli aj dôchodcom, či žiakom liečebno-výchovného sanatória v Barci, hrali aj pre dôchodcov v Margecanoch. Zažili veľkú radosť počas spoločného výstupu na Jánošíkovú baštu v lesoch pri Kysaku, kde si na vysokom brale zahráli i zaspievali v ľúbivej lesnej ozvene. Po tomto namáhavom výstupe im dobre padla výborná opekačka s občerstvením na poľovníckej chate, na čo majú všetci dodnes veľmi pekné spomienky.

Výrazným posunom v ich tvorbe bolo ich prvé vystúpenie vo Svinici na

„Aj jeseň života je krásna“...

Pod týmto mottom sa konala 7. júna 2019 krajská prehliadka speváckych súborov Košického kraja.

KO JDS Košice, PhDr. Jana Cibereová, prednostka OÚ Michalovce a predseda OO JDS Michalovce p. Bu-

Účasť prijali súbory z OO JDS – Rožňava, Michalovce, Gelnica, Trebišov, Košice-okolie a Sobrance. Prehliadku otvorili J. Matúško, predseda

tala. Cieľom prehliadky bolo rozvíjať lásku k piesni a folklóru, ale aj záujem seniorov o plnohodnotné prežívanie voľného času, či o uchovávanie tradičnej ľudovej kultúry.

Slovensko má bohaté kultúrne tradície, folklór je veľmi výrazný a zaujímavý. Slovenský národ svoj folklór mnohostranne udržiava - piesne, hudba a tanec sa prenášajú z generácie na generáciu.

49. ročníku Dargovskej ruže, veď boli jediní v hre na ústne fúkanie harmoniky. Na základe tohto vystúpenia dostali pozvánku účinkovať na folklórnej prehliadke súborov abovskej oblasti – Abovačka v obci Bidovce.

Hlbokým zážitkom pre nich bolo aj ich vystúpenie na slávnostnej bohoslužbe pre hudobných nadšencov v evanjelickom kostole v Obišovciach. Svojím jedinečným programom pozdravili nedávno účastníkov slávnostnej akadémie k **100. výročiu úmrtia M. R. Štefánika**, ktorá sa uskutočnila v nedeľu 2. júna 2019 v kultúrnom dome v Kysaku.

Kysackí harmonikári - toto hudobné zoskupenie šiestich nadšených dôchodcov - fungujú pri Obecnom úrade v Kysaku za aktívnej pomoci starostu obce Ing. Ľubomíra Krajňáka a kolektívu jeho spolupracovníkov. Vynikajúca je aj ich spolupráca so ZO JDS v obci.

Vo svojom hudobnom snažení chcú naďalej prinášať radosť z ľudových piesní svojmu okoliu a obohacovať ho o stále nové i zabudnuté pesničky z okolia vlastnej obce. Je to vklad, impulz, ktorým táto skupina prispieva k radostnejšiemu, plnšiemu prežívaniu dôchodcovského veku svojich rovesníkov, ale obohacuje o pocity radosti aj seba samých.

► **Text a foto - Jozef Plichta**

Prekrásne podujatie v Michalovciach splnilo svoj cieľ a preukázalo hlboký vzťah seniorov k našej histórii, kultúre a zvykom. Ďakujeme KO JDS v Košiciach a OO JDS Michalovce za zorganizovanie tohto podujatia – rozchádzali sme sa s príjemnými pocitmi hlbokého umeleckého zážitku aj s predsavzatím: „O rok dovidenia!“

► **Účastníci krajskej prehliadky 2019 v Michalovciach**

Spevácke duo manželov Dorotkovcov zo Špačiniac

Rudolf a Anna Dorotkovci s harmonikárom Rudolfom Mišekom sú už niekoľko rokov členmi ZO JDS v Špačinciach a na podujatia seniorov svojím spevom prinášajú radosť. Na VČS ZO JDS sa melódiami pravidelne pripájajú k blahoželaniu jubilantom, radi prijímajú pozvanie i na podujatia organizované obecným úradom.

Tak to bolo i na letnej opekačke v piatok 26. júla 2019. Podujatie zorganizovali členovia výboru ZO JDS s predsedníčkou Alicou Paučkovou v spolupráci s OÚ Špačince. Hostami tohto podujatia boli starosta obce Július Zemko a Jozef Čmehýl, ktorí už od vzniku ZO JDS podporujú činnosť našej organizácie. Takmer stovku prítomných rozveseloval 81-ročný harmonikár Janko Habala, hudobnú produkciu mal pod palcom Štefan Machala.

Pre seniorov a ich vnúčatá boli pripravené loptové hry, badminton, šípky. Súčasťou vydareného podujatia bolo opekanie špekáčok i varenie gulášu tentoraz v réžii J. Šimončiča a dvoch členov výboru Š. Bánovca a Ľ. Matláka. Ženské osadenstvo sa prezentovalo najlepšimi zákuskami a koláčmi zo svojej domácej kuchyne.

Spoločne sme si ticho nôtli najmä pomalé ťahavé piesne v podaní manželov Dorotkovcov, ktorí sú v interpretácii ľudových piesní známi a populárni už aj za hranicami Slovenska.

Ako začínali svoju spevácku kariéru? Po počiatkovom účinkovaní

v DFS Špačincanka začali pôsobiť ako sólisti. Ľudové piesne v ich podaní za doprovodu harmonikárov J. Slezáka, neskôr S. Hanusa a v súčasnosti R. Mišeka odznali na viacerých okresných, krajských i celoslovenských festivaloch i vo viacerých rozhlasových reláciách, napríklad Pieseň v srdci zrodená, Fújarôčka moja, Profily ľudových umelcov na Slovensku.

V ich autorskej fonotéke je i platňa Piesne z Trnavskej roviny. Manželia vyhrali súťaž Klenotnica ľudovej hudby a mohli sme ich vidieť aj na obrazovke STV 2 v relácii Predstavujeme Trnavský kraj. Ich hlas reprezentoval Špačince i v zahraničí, napríklad v Českej republike, Rakúsku či v Maďarsku a aj preto dostali viaceré ocenenia. Doteraz nahrali aj dve CD s nádejou, že ľudová pieseň nezanikne a aj budúce generácie ju budú počúvať a budú si ctiť folklór a ľudové tradície.

► **Zlata Matláková**

Zmena životného minima sa dotkla 34 530 dôchodcov s exekúciou

SOCIÁLNA POISŤOVŇA

Sociálna poisťovňa ich o tom písomne informovala

Od 1. júla 2019 sa zmenila výška životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu z 205,07 eura na 210,20 eura mesačne.

Táto zmena okrem iného ovplyvnila exekučné zrážky z dôchodkovej dávky. Keďže sa zmenilo životné minimum, zmenila sa aj minimálna výška dôchodku, ktorá musí dôchodcovi po vykonaní exekučnej zrážky zostať. **Suma, ktorá mu ostane, je vyššia, čo znamená, že exekučná zrážka sa zníži.**

Dôchodcovia, ktorých dôchodok podlieha exekúcii, začiatkom augusta dostali od Sociálnej poisťovne písomnú informáciu o zmenách exekučnej zrážky. Sociálna poisťovňa zaslala celkom **34 530 listových oznámení o prepočte zrážok** od 1. júla 2019. Je to o tisíc listových zásielok menej ako minulý rok, keď bolo odoslaných 35 530 takýchto oznámení.

Minimum, ktoré musí dôchodcovi s exekúciou ostať, je 100 % sumy životného minima, teda **210,20 eura mesačne**. Základná suma pre každú osobu, ktorej dôchodca poskytuje výživné, je 50 % sumy životného minima, teda od júla je to 105,10 eura mesačne. Osobitne je stanovená základná suma vtedy, ak je pohľadávkou, v ktorej prospech sa zrážky vykonávajú, výživné na maloleté dieťa.

V písomnom oznámení od Sociálnej poisťovne dostali dotknutí dôchodcovia aj informáciu o dátume, od ktorého prvýkrát dostanú dôchodok vyplatený vo vyššej sume, a tiež predpokladaný dátum ukončenia zrážok z

dôchodku. Sociálna poisťovňa vykonáva zrážky z dôchodku prvýkrát podľa uvedených pravidiel vo výplatnom termíne v auguste tohto roka, pričom dôchodcom vyplatí aj peniaze, ktoré im boli zrazené navyše za mesiac júl.

Od začiatku roka 2019 čiastočne poklesol počet dôchodcov s exekučnou zrážkou. Kým v januári 2019 ich bolo takmer 36-tisíc (presne 35 964), v júni tohto roku sa ich počet znížil na 35 171. Tento počet je porovnateľný aj s júnom 2018, keď exekučnú zrážku muselo znášať 35 926 dôchodcov.

Najpočetnejšou skupinu v tohtoročnej júnovej evidencii boli poberatelia starobných dôchodkov (20 473) a invalidných dôchodkov (12 213). Podobne to bolo aj v júni minulého roka (starobní dôchodcovia s exekúciou – 20 846, invalidní dôchodcovia s exekúciou – 12 508).

Najčastejšími dôvodmi exekučných zrážok, ktoré vykonáva Sociálna poisťovňa, sú menšie pôžičky, predovšetkým z nebankových subjektov. Dôchodcovia si v nebankovke požičajú na darčeky pre rodinných príslušníkov, na drobné opravy nehnuteľností alebo na ďalšie životné potreby. Ďalším dôvodom sú dlhy z aktívneho života, keď ich dlhy, napríklad na zdravotnom alebo sociálnom poistení, dobehnú vtedy, keď začnú poberať dôchodok. Často tiež nestíhajú splácať účty za mobilné telefóny.

Aby sme sa dokázali ubrániť

“Predstavte si, že kráčate tmavou neosvetlenou ulicou a za sebou začujete tlmené kroky... na chvíľu zastanete a tmavá postava za vami zastane tiež...”

Čo urobíte? Vykročíte rýchlejšie, rozbehnete sa? Je vám však jasné, že nemáte kam ujsť...

Viete, čo urobíte potom???

NIEKTO to vie a prídte, aby nás to naučil. Sebaobranný systém KOBUKRAV - prídte medzi nás pán Sklut Tibor a naučí nás ako sa brániť pri prepadnutí. Pozývame Vás dňa 18.6.2019 o 15,00 hodine do klubu JDS na námestí v Šaštíne-Strážach – takto znela pozvánka a reagovali na ňu mnohí.

Mali sme tú česť privítať v našom klube JDS v Šaštíne-Strážach úžasného človeka, príjemného a milého pána Tibora Skluta. V dopoludňajších hodinách navštívil základnú školu v našom meste a popoludní sa venoval nám, dôchodcom.

Jeho systém sebaobrany je jednoduchý a zároveň úžasný. Hovoril a prízvukoval nám všetkým, že veď my sa nechceme biť, len sa chceme chrániť. Svoje zdravie, seba samého, lebo, priznajme si, sily nám už ubúdajú. Ukázal nám jednoduché a účinné postupy sebaobrany pri útoku inej osoby. Jeho prednáška bola veľmi poučná.

Touto cestou mu srdečne ešte raz ďakujeme a odporúčame jeho kurz aj ďalším dôchodcom – aby sa dokázali, keď by to bolo treba, účinne ubrániť.

► **Mária Vizváryová,**
predsedníčka ZO JDS

Členská schôdza JDS v zajatí vôní aj chutí

Takú si dopriali seniori zo ZO JDS č.1 v Dubnici nad Váhom. Predviedli, že viacerí vedia nielen ochutnať a pochváliť, ale hlavne upiecť chutné koláče, koláčiky aj zákusky.

Na slávnostne vyzdobenom stole sa stretli rôzne druhy rezov aj koláčov. Jedny s krémami, iné s plnkami či bez, celkom 13 rôznych dobrôt. V strede tejto lákavej ponuky (aj sa hneď slinky zbíhali) trónil pečený baránok.

Laická porota v zložení: A. Brigáňová, L. Martišová, J. Grošať a P. Vyhliadal mala ťažkú úlohu. Hodnotil sa vzhľad aj chuť, lenže čo ak je každý rez či koláč super?! A tak členovia poroty ochutnávali, porovnávali a jednotlivu všetky dobroty obodovali. Súčet bodov znamenal výsledok súťaže, v ktorej sa na 2. mieste umiestnili štyri druhy, a teda aj ich štyria tvorcovia.

Všetky zákusky boli chutné, bez ohľadu nato, či im bolo udelené prvé, či druhé miesto. V súťaži sa stretli Gerlach rezy, banánové rezy, mafiny, Opitý Izidor, ale aj tortové oplátky či orechové rezy. Na stole bola pripravená aj šľahačka, aby pri spoločnom ochutnávaní si skutočne kaž-

dý prišiel na svoje. Popri chvále za dobroty sa pravdaže aj blahoželalo víťazkám:

Bronzovú medailu si prevzala za krémeš a kokosky p. A. Valentová, o 2. miesto sa podelili pp. O. Račková (za Pyramídu), M. Vojtášová (za bábovku), J. Fraňová (za nanukové rezy) a L. Ondejková (za roládu) a prvé miesto porota prisúdila A. Vlkolenskej Za vynikajúce „piškóty“.

Vydarené podujatie potešilo všetkých zúčastnených a vraj sa už tešia na novú kulinársku inšpiráciu o rok.

► Upravené podľa infočlánku Róberta Zvonára

Halušky chutili seniorom aj deťom

Čoraz častejšie sa hovorí, že stretnutia seniorov ZO JDS na Hornom Gemeri majú svoje osobitné čaro. Inak to nebolo ani 24.5.2019 v obci Vyšná Slaná, kde sa stretli seniori ZO JDS Betliar, Gemerská Poloma, Dobšiná, Vlachovo, Gočovo a samozrejme domáci, pri súťažnom varení bryndzových halušiek.

Zišlo sa nás na dvore Pozemkového spoločenstva Vyšná Slaná, ako sa na Gemeri hovorí, neúrekom. Na varenie halušiek sa podujalo 6 družstiev a nechýbalo ani druhé družstvo domácich, ktoré pripravilo chutný guláš z diviny. Okrem súťažiacich prišli medzi nás: starosta obce Ing. Dušan Gallo, riaditeľka Domu MS v Rožňave

Ing. Zlatica Halková, predseda OO JDS v Rožňave Mgr. Ladislav Fabián a tiež deti z miestnej MŠ pod vedením Mgr. Janky Ďuriškovej.

A bolo veselo! Ako to býva - nič nie je dokonalé - a tak aj toto podujatie trochu narušil výpadok elektrickej energie, čo zapríčinilo nefunkčnosť hudobnej aparatury Jána Galla aj elektrických varičov na prípravu ingrediencií do halušiek. Trojčlenné mužské družstvo z Vlachova (Mgr. Ján Gecelovský, Štefan Bendik a hlavný kuchár Ivan Rybár) uvarilo aj špeciálne furmanské halušky, na ktorých si pochutila široká verejnosť. Počas výpadku elektrickej energie družstvo poskytovalo pomoc varičom na plyn aj iným družstvám.

Možno povedať, že ozdobou stretnutia seniorov z Horného Gemera v krásnom prostredí a za krásneho počasia v obci Vyšná Slaná, nebola len súťaž vo varení bryndzových halušiek. Šlo aj o splynutie staršej a mladšej generácie v jeden celok vyžarujúci šťastím, veselostou a spolupatričnosťou. Nebolo najdôležitejšie, ktoré halušky boli chutnejšie a kto sa ako umiestnil. Dôležitejšie bolo, že sme boli opäť spolu – seniori aj detičky – jedni pre druhých! Treba sa preto poďakovať ZO JDS Vyšná Slaná pod vedením p. Želmíry Emericiovej -Vysokej a starostovi obce Ing. D. Gallovi za prijatie aj organizáciu vydateného spoločného stretnutia.

► JUDr. Ján Klobušník

Seniori JDS Bratislava Lamač na spoločnej dovolenke

Posledný júnový týždeň sa členovia ZO JDS Bratislava - Lamač vybrali na rekreačno-poznávací týždenný zájazd do Oravského Podzámku a ubytovali sa v penzióne Oravská horáreň.

Počas zážitkami nabitého týždňa sme navštívili Oravský hrad, skanzen Oravskej dediny, plavili sme sa po Oravskej priehrade a zakotvili sme aj na Slanickom ostrove umenia. Jednou z dominánt tohto ostrova bola socha Antona Bernoláka - jeho pohľad smeruje na

zatopenú rodnú dedinku Slanica. Urobili sme si výlet aj do poľskej Jablonky, kde sme na trhovisku nakúpili pekné oblečenie aj iný zaujímavý tovar. Oravská horáreň pripravila pre nás „čaj o piatej“ a tiež vystúpenie skupiny Oravskí gorali.

Náš zájazd zožal veľa chvály aj spokojnosti, a preto si pripravíme obdobný aj na budúci rok.

► **text: T. Kvasničková,**

► **foto: A. Kvasnička**

Svorne ako Svätoplukove prúty

Predstavujeme vám ZO JDS vo Svätoplukove = Šalgove, ako nás každý pozná. V marci t. r. sme si na výročnej členskej schôdzi pripomenuli 10. výročie založenia našej ZO, ktorá sa rozrástla na 108 členov.

V organizácii pracuje aj spevácko - dramatická skupina Štefánia pod vedením p. Štefanie Rapsovej. Prezентuje folklór z nášho regiónu. Vystupujeme na rôznych podujatiach v obci, napr. v Mesiaci úcty k starším, na besiedke pri jedličke, na fašiangy.

Veľmi dobrá je spolupráca s OÚ, kde pravidelne vystupujeme pri jubileách.

Naše vystúpenia majú úspech, o čom svedčia aj pozvania na rôzne podujatia mimo našej obce. Hráme rôzne scény, v ktorých zachováame zvyky našich predkov. Už tradične nemôže chýbať stávanie mája v obci. Počas zimných mesiacov organizujeme posedenie pri čaji a káve.

Radi navštevujeme divadlá v Nitre, B. Bystrici, Bratislave. Celoročne sú obľúbené jednoduchové výlety vlakom

do okolitých miest. Boli sme v Štúrove, Ostrihome, Komárne aj v Trenčíne a Trnave.

Staráme sa aj o svoje zdravie, preto sa chodíme kúpať do Podhájskej, Patiniec, Poľného Kesova. Raz do roka zabezpečujeme pre svojich členov týždenný RLP v rôznych kúpeľoch na Slovensku. Už po tretí rok sme navštívili Vysoké Tatry s viacdenným pobytom na chate Medvedica v Tatranskej Štrbe. Na jar a jeseň sa veľkej obľube tešia vychádzky do prírody a koncom leta sa „lúčime s letom opekačkou“ na ranči u p. Rapsu. Býva to milé posedenie s harmonikou.

Takto fungujeme – svorne vo výbore a veselo, prospešne a zaujímavo v celej našej ZO už plných desať rokov.

► **Emilia Nemčeková,**
členka výboru JDS Svätoplukovo

Členovia ZO JDS v Príbovciach každoročne absolvujú množstvo kultúrnych a spoločenských podujatí, spoznávajú históriu a krásy Slovenska, ale aj zahraničia. Venujú sa športovej a turistickej činnosti, vzdelávajú sa a spoločne aj pracujú na verejnoprospešných prácach v obci.

Veľmi pekná akcia sa im podarila 17.7.2019, kedy zorganizovali, a to nielen pre svojich členov, už 4. ročník Senior guláš-party. Varil sa počas neho kotlíkový guláš v are-

Senior guláš-party v Príbovciach

áli materskej školy v Príbovciach. Toto miesto v tesnej blízkosti ich klubu ústretovo poskytla seniorom samotná obec.

Keďže varili majstri kuchári, do-svedčil chutný výsledok ich práce apetít prítomných. Atmosféra celého popoludnia bola vynikajúca, veď nie hory s horami, ale ľudia s ľuďmi sa stretávajú a vytvárajú si spoločné príjemné chvíle. U nás v Príbovciach sa to práve podarilo.

► **Text a foto: Ľubomír Žila**

Putovanie za slovenskou orchideou

Málo ľudí vie, že aj na Slovensku rastie orchidea - črievičník papučkový, a to práve vo Vranovskom okrese, konkrétne v katastri obce Štefanovce, v chránenej lokalite Štefanovská borina. Územie má rozlohu 2.04 ha a je ľahko dostupné aj pre menej zdatných ľudí.

Komunitné centrum v Benkovciach spolu so ZO JDS Benkovce zorganizovalo tento rok už 5. ročník „Putovania za črievičníkom papučkovým“.

Prvé dva roky sme putovali zo Žalobína po nenáročnej, ale dlhšej

trase, v 3. ročníku sme šli priamo z Benkoviec cez brod Ondavy, pre 4. a 5. ročník bola kvôli veku účastníkov zvolená najkratšia trasa zo Štefanoviec.

Črievičník papučkový kvitne v máji a treba vystihnúť, aby ste ho videli v plnom kvete. Máj bol tohto roku upršaný, a tak

sme čakali, až bude slnečno. Nakoniec, aby sme neprepásli túto orchideu v plnej kráse, šli sme sa na ňu pozrieť vo štvrtok 23. mája, hoci bolo celý deň daždivo. Neodradilo nás to, len sme sa ináč „vystrojili“ – do číziem a plášteniek.

Krása tohto kvetu nám zakaždým vyraža dych. Stojíme nad ňou v nemom úžase a konštatujeme, že príroda je veľká čarodejka! Vie vytvoriť aj takéto úchvatné diela!

Sme radi, že sme stihli aj toho roku vidieť orchideu v plnom kvete na vlastné oči. Okrem črievičníka

práve kvitli aj vstavače a prilbovky, tiež vzácne a chránené druhy.

Bonusom pre nás bolo, že sme po ceste zazreli aj krásnu srnku,

len škoda, že sme ju nestihli odfoťovať.

Všetkým, ktorí o výskyte orchidey v našom okrese doteraz nevedeli, vrelo odporúčam ísť sa na ňu pozrieť v máji budúceho roka. Táto prírodná „krásavica“ je zákonom chránená.

► **Anna Zemanová,**
predsedníčka ZO JDS Benkovce

Sto rokov bez Štefánika v Spišskej Novej Vsi

OO JDS na svojom zasadnutí 16. 5. 2019 si pripomenula 100. výročie tragickej smrti človeka, osobnosti, symbolu Slovenska, Milana Rastislava Štefánika. Pripomenuli sme si výsledok celoslovenskej ankety, kde Najväčším Slovákom sa stal práve ON. Zaspomínali sme

na Pietnu spomienku, ktorá sa uskutočnila v Spišskej Novej Vsi na Štefánikovom námestí pri pamätníku, tiež pri pamätnej doske na dome, kde bývala aj jeho matka Albertína a na mestskom cintoríne pri jej bratovi JUDr. Ladislavovi Dušanovi, ktorý tu bol verejným

notárom štyridsať rokov. M. Mihalková, predsedníčka MO JDS Spišské Vlasy, nám priblížila Pietnu spomienku v ich meste, kde žila Ludovítova sestra Oľga a synovec Milan ju tam aj navštívil. Ešte pripomenula cestu nákladu traver-

tínu zo Spiša na stavbu Štefánikovej mohyly.

Niektorí naši členovia sa zúčastnili 4. 5. 2019 spomienkovej slávnosti na Bradle. V závere zasadania sme navštívili Múzeum Spiša a prezreli sme si výstavu Sto rokov bez Štefánika. Výstavou nás sprevádzal historik Múzea Spiša Mgr. Juraj Pavlis.

► **Mgr. J. Prochotská**

Čo si viac môžeme priať?

1. augusta 2019 sa v areáli pod Hríbom v Rakovej uskutočnil už 14. ročník tradičného Trojgeneračného stretnutia: starí rodičia, rodičia a deti - vnuci. Celkovo prišlo 210 účastníkov zo ZO JDS okresu Čadca a Kysucké Nové Mesto.

Podujatie sa uskutočnilo v spolupráci s OO JDS v Čadci, OC SZTP v Čadci a OV Zväzu postihnutých civilizačnými chorobami v Čadci.

Účastníkov privítala predsedníčka OO JDS v Čadci Margita Ďurišová a predseda OC SZTP Jozef Krivánek. Prekrásne prostredie areálu, slniečko, srdeční ľudia a detský úsmev na tvárach detičiek, čo si môžu usporiadatelia viac priať?! Deti súťažili v rôznych športových disciplínach, napr.: kop do bránky, hod loptičkou na cieľ, hod

loptičkou na body... Za ich úsilie ich čakali sladké odmeny a vecné ceny v kategóriách: predškolský vek a školský vek, zvlášť dievčatá a chlapci a vyhodnocovalo sa prvé až štvrté

miesto.

A aký by to bol deň bez opekánia špekáčikov? Hlavným bonbónikom podujatia bola jazda na koníkoch – hipoterapia. Koníky zo Stajne Happy z Rakovej so svojimi ošetrovateľmi sa najviac zaslúžili o toto krásne podujatie. Ďakujeme!

Takéto zmysluplné podujatia sú pre deti potrebné. Utužili sa vzťahy - starí rodičia – rodičia - detičky. Za to pekne ďakujeme Jaroslavovi

Patykovi, že nám každoročne poskytuje priestory, ženičkám zo ZO SZTP a ZO JDS v Rakovej, rodine Buchtovej z Krásna nad Kysucou aj priateľom, ktorí darovali 2% z dane, OV ZPCCH v Čadci, J. Labákovéj z Krásna, predsedníčke ZO SZTP v Zborove nad Bystricou A. Droščákovéj, A. Homolovej, Š. Heglasovej a ďalším predsedom ZO JDS, ZO SZTP a ZPCCH z oboch okresov. A samozrejme poďakovanie patrí aj všetkým účastníkom – starým aj

mladým, že takto pekne držíme spolu. Prežívajme aj ďalšie dni v pohode a želajme si, aby sme sa v dobrom zdraví stretávali aj naďalej!

► **Jozef Krivánek,**
predseda ZO JDS v Ošadnici

Návšteva u našich priateľov v Goluchowe

Spolupráca medzi našimi obcami Kláštor pod Znievom a poľský Goluchov stále pokračuje. Stretávajú sa hasiči, poslanci, seniori. Výmenné pobyty sa vždy k niečomu viažu. Naposledy to bolo na začiatku júna, kedy sa na základe pozvania zo strany Poliakov, uskutočnila návšteva u našich susedov z príležitosti 15. výročia vstupu do Európskej únie.

Veľkolepé oslavy v Goluchowe sa konali za prítomnosti našej delegácie, priateľov z nemeckého Erkner a samozrejme za prítomnosti obyvateľov gminy Goluchow. Oficiálne oslavy prebehli v Kostolnej Vsi, na druhý deň pokračovali športovými

súťažami v rôznych nenáročných disciplínach v športovej hale miestnej základnej školy.

V rámci osláv prebehli aj neformálne stretnutia so známymi a priateľmi z jednej aj druhej strany. V družnej nálade si vymieňali rôzne informácie, ktoré môžu zúročiť vo svojej práci.

Všetkým našim občanom sa dostalo veľmi milého a srdečného prijatia. Navzájom si s domácimi hosťami vymenili darčeky, ktoré im budú pripomínať dni strávené v obci, bohaté na históriu, rôzne kultúrne pamiatky a najmä na príjemných a priateľ-

ských ľudí. Tí mladší nadviazali nové priateľstvá.

Po štyroch dňoch sme sa vrátili do svojich domovov plní dojemov a obohatení o nové poznania.

► **Mgr. Lýdia Smiková**
ZO JDS Kláštor pod Znievom

Aktívni seniori z Novej Dubnice

V dňoch 22. a 23. 5. 2019 sa naši seniori zúčastnili dvoch veľkých akcií.

V stredu 22. 5. sa práve v Novej Dubnici uskutočnili 13. okresné ŠH seniorov JDS a už po 13-krát u nás, teda v Novej Dubnici. Seniori z okresu Ilava sa vzájomne dobre poznajú a na ŠH sa vždy tešia. Tohtoročné sa pre zlé počasie museli konať v športovej hale.

Medzi pozvanými hosťami nechýbal primátor mesta Ing. Peter Ma-

rušinec, jeho zástupca Bc. Pavol Pažitka, za Dubnicu nad Váhom zástupca primátora Adrián Gazdík. Vzácný hosť a významný športový reprezentant Ján Zachara poprial všetkým účastníkom OŠH veľa zdravia aj úspechy v športovom zápelení. Otvorenie ŠH spestril spevácky zbor seniorov z Dubnice nad Váhom a po ňom sa už 83 seniorov pustilo do súťaženía.

Za našu ZO JDS súťažilo 14 pretekárov a boli aj mimoriadne úspešní. Veď ženy získali 3 zlaté, 3 strieborné a 1 bronzovú medailu, muži 5 zlatých, 2 strieborné a 1 bronzovú medailu.

Ďakujeme manželom Prokešovým, ktorí sa zaslúžili o hladký priebeh hier, primátorovi mesta za finančnú podporu a celému výboru

ZO JDS, zdravotníckam aj pracovníckam CVČ, ktoré pomáhali pri organizácii športových hier.

Ešte v čase bezprostredného relaxu po OŠH sme 23. 5. uskutočnili autobusový zájazd na termálne kúpalisko v Dunajskej Strede. Aj keď počasie ráno nebolo priaznivé, teplá voda, dobré jedlo a vzájomné rozhovory urobili svoje. Počas dňa vyšlo aj slniečko spoza mrakov, a tak sme sa vo večerných hodinách oddýchnutí a zrelaxovaní šťastlivo vrátili domov.

► **A.Kopačková,**
ZO JDS Nová Dubnica

I. Okresné športové hry seniorov JDS Prievidza

Predsedníctvo OO JSD Prievidza uskutočnilo 19.6.2019 v Centre voľného času 1. Okresné športové hry seniorov JDS, na ktorých sa zúčastnilo 65 seniorov z 15 ZO JDS okresu za výdatnej pomoci Olympijského klubu Prievidza, OÚ Prievidza, poslancov TSK a mestského zastupiteľstva.

Organizačný výbor na čele s p. Beátou Marušovou a sekretárom Olympijského klubu p. Rudolfom Slížom pripravili súťaže pre ženy aj mužov (beh na 50m, hod kriketovou loptičkou, granátom, na basketbalový kôš, kop na bránku

a strelba zo vzduchovky). Športové zápelenie seniorov OO JDS otvorila príhovorom predsedníčka OO JSD p. Beáta Vyoralová, s organizačnými pokynmi prítomných oboznámila p. B. Marušová.

Chuť súťažiť mali všetci prihlásení, zlaté, strieborné alebo bronzové medaily sa zaskveli na hrudi tých naj-

šikovnejších. Občerstvenie a pitný režim vďaka sponzorom nechýbali, počasie nám prialo, vládla dobrá nálada. Účastníci hier sa tešili z pohybu a priateľského súperenia, diváci a hostia s chuťou povzbudzovali, takže sme všetci spoločne prežili jeden krásny deň.

► **Text a foto: Ing. Eva Špeťková Bucáková,** členka P OO JDS Prievidza

Upozornenie:

Ústredie Jednoty dôchodcov na Slovensku, OZ, si Vás dovoľuje upozorniť, že zo spoločenských, kultúrnych, športových a turistických akcií organizovaných ZO, MsO, OO, KO aj ústredím JDS sú vyhotovované zvukové a obrazové záznamy i fotografie, ktoré sa následne využívajú na spravodajské a propagačné účely o aktivitách JDS na jej jednotlivých stupňoch i na verejnosti.

Účastou na týchto podujatiach udeľuje fyzická osoba súhlas s vyhotovovaním fotografií a iného audiovizuálneho materiálu a s jeho zverejnením na adrese webového sídla, oficiálnych stránok sociálnych sietí organizácií JDS a v periodiku Tretí vek výlučne za účelom prezentácie alebo poskytnutia informácií o podujatiach, v súlade s § 12 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka i v znení čl.13 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady EÚ o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46 ES neskorších predpisov.

Každý 10. dôchodca si privyrába

Na Slovensku nie je veľa ľudí, ktorí majú dve zamestnania. Päťina pracujúcich, každý desiaty dôchodca a každý ôsmy rodič, starajúci sa o dieťa do troch rokov, však v prieskume uviedli, že sa musia postarať nielen o hlavný, ale aj o vedľajší príjem.

Približne 5 % z tých, ktorí pracujú, sa v prieskume Poštovej banky vyjadrilo, že im zárobok z hlavného zamestnania nestačí a musia sa obracať aj niekde inde. Ich vedľajší príjem predstavuje najčastejšie do 400 eur.

„Ľudí, ktorí majú dve práce, u nás nájdeme vo všetkých príjmových skupinách. Najviac (19 %) ich je medzi tými, ktorí majú z hlavného zamestnania zárobok vo výške od 801 do 1 000 eur,“ uvádza hovorkyňa Poštovej banky Lýdia Žáčková. V príjmovej skupine do 400 eur sa snaží zarobiť si niečo navyše približne 12 % ľudí.

Nutnosť obzerať sa po ďalšom príjme však pociťujú aj starší ľudia. *„K penzii si privyrába približne každý desiaty dôchodca. Rodinný rozpočet tak dokážu navyšiť najčastejšie o sumu do 165 eur. O rovnakú čiastku si vedia prílepiť aj ľudia na materskej/rodičovskej dovolenke. Popri starostlivosti o dieťa pracuje 8 % z nich,“* dodáva L. Žáčková.

Spôsoby ako zarobiť a kde ušetriť hľadáme všetci. Aj preto má Poštová banka pre dôchodcov Užitočný účet SENIOR s množstvom výhod, vďaka ktorým môžu získať každý mesiac peknú finančnú úsporu. Za výhodný mesačný poplatok k nemu získajú:

- > Až štyri platobné karty.
- > Zdarma jeden výber hotovosti mesačne z bankomatu inej banky v mene EUR na Slovensku alebo v zahraničí.

- > Za aktívne využívanie účtu v rámci programu Veľké PLUS získate zľavu z úrokovej sadzby na pôžičke, odmenu navyše s Dobrým sporením REZERVA a možnosť povoleného prečerpania až do 300 eur zadarmo.
- > Až 2x mesačne vám na účet vrátíme Peniaze s5 za platby kartou na miestach, ktoré máte na ozaj radi. Zľavy máte napríklad pri platení v Zľavádňa, 101 Drogerie, Panta Rhei, či desiatkach ďalších partnerov.
- > Možnosť doručenia dôchodku poštovým doručovateľom.
- > Prehľadnú mobilnú aplikáciu pre iOS alebo Android.
- > Internet banking pre pohodlný prístup k účtu.

Zaujal vás UŽITOČNÝ ÚČET, ale zmena banky vám robí starosti?

Postarali sme sa o jednoduché riešenie, ako si preniesť účet k nám. Už nemusíte chodiť do svojej starej banky. Navštívte nás v niektorej z našich pobočiek alebo na pošte a všetko potrebné zariadime za vás. S účtom prenesieme aj všetky trvalé platby a inkasá, ktoré ste mali na starom účte. O stave presunu účtu vás budeme priebežne informovať.

A to nie je všetko. Všetci klienti Poštovej banky, ktorí budú platiť prvýkrát mobilom alebo hodinkami, majú možnosť privyrobiť si až do 30 eur za tieto bezkontaktné platby. „Už takmer 98 % všetkých platobných terminálov na Slovensku podporuje bezkontaktný spôsob platby. Úhrady prostredníctvom služby Google Pay či Apple Pay, ako aj platby hodinkami, sú nielen rýchle, pohodlné, ale aj bezpečné. Klienti teraz vďaka nim ešte aj zarobia,“ dodáva L. Žáčková.

Viac informácií nájdete na www.postovabanka.sk.

Vo veku nedožitých 89 rokov nás v júni 2019 navždy opustila

pani Marta Raffayová z Vrbového,

členka JDS od r. 1999. Bola členkou rady OO JDS Piešťany i KO JDS Trnava a ako predsedníčka MsO JDS vo Vrbovom od júna 2002 sa aktívne podieľala na príprave mnohých podujatí až do svojho nečakaného skonu.

Strácame v nej výbornú organizátorku a obľúbenú funkcionárku, ktorá sa zaslúžila aj o založenie viacerých ZO JDS v okrese Piešťany.

S pocitom úcty a vďaky ostane v našich spomienkach. Česť jej pamiatke!

MsO JDS Vrbové, OO JDS Piešťany a KO JDS Trnava, Ústredie JDS

Krížovka z denníka Pravda

Sofokles:

Pomôcky: POREČ, LY, KRKA, LEK, LEC, POK	odbudlo	1	odrež	čaro (poet.)	neprie- pustná hornina	šetril	Autor: J. V.	hnací stroj	výzva	juhoázijská opica	MPZ Islandu	nečestná	práve
mučením prípravíš o život							ker so sladkými červenými plodmi						
rúcala							opasok, po česky letecké palivo						
udri					bratova dcéra pracovník vo vyhni						predložka dole		
maj v ruke				veľká kovová nádobu zimný šport						darček hra o všetko			
ozn. lieta- diel Litvy			rozhovor korok, po česky						kričí krátky kabát				
štepil							šalát, po česky drgla						
Pomôcky: ETOL, LAR, ŠČI, NAN	zábavný podnik napoly						niečo zakázané okuliarnik indický					2	čaj, po anglicky
chorvátske letovisko					rieka v Chorvátsku lesný vták s chocholom					EČV Martina lopta mimo hry			
viatím zasiahni					perfektne rozsiahle epické dielo								
albánska menová jednotka				rubel, po česky diabol					chatrč drahý kov				
všetko v poriadku			podrazenie egoista							ukazovacie zámeno úspech			les
<u>Pravda</u>	otíkla	Plavecké ostrovy zotrvať						ozn. lietadiel Bulharska sídlo v Thajsku			čitoslovce lútosti urobí udanie		
nástroj na oberanie							namyslene obal na spisy						
bicí hud. nástroj						zápasník s bykami žltý prášok kvetov							
kráčam					obraz širej krajiny šnúra na luku								
poľský bábnik a satirik				pulz zvelebuj									
zn. amerícia			mnoho zimný dopr. prostriedok										
<u>Pravda</u>	ruská kapustová polievka	časť tenisovej hry sídlo v Kambodži				jeden, po nemecky	matka Romula a Réma						
dva rady ľudí lemujúcich cestu													
3													
orientálny spôsob úpravy kvetov													

Denník Pravda a prílohy, ktoré poradia i zabavia

Tajnička: Múdry človek miči o tom, čo nevie

*Kolko, kolko vody ešte
životom našim pretečie,
kým bude siahať po srdce...
Až po srdce človečie...?!*

Mária Petrová

